

23 ΦΛΕΒΑΡΗ
1943-1945

ΣΟΡΜΑΡΗ
ΣΚΟΛΗ ΕΠΟΝ
ΛΕΣΒΟΥ

“ΕΞΟΡΜΗΣΗ”

ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΝ ΛΕΣΒΟΥ

ΜΥΤΙΑΗΝΗ 23 ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ 1945

ΤΕΥΧΟΣ 2ο

Η ΕΠΟΝ ΣΥΜΠΛΗΡΩΝΕΙ ΔΥΟ ΧΡΟΝΙΑ ΗΡΩΪΚΟΥ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Νιάτα τῆς Λέσβου

Ἡρωϊκὰ κι' ἀδάμαστα.

Ἐπονίτες κι' ἐπονίτισσες.

Φλογεροὶ μαχητὲς τῆς πόλης καὶ τῶν χωριῶν. Χαιρετίζουμε μὲ τοὺς πιὸ φλογεροὺς ἐπονίτικους χαιρετισμοὺς τῆ δεύτερη ἐπέταιο τῆς ἴδρουσης τῆς ΕΠΟΝ.

Ἡ ἐπονίτικη νέα γενιά στὴν πάλη τῆς ἐνάντια στοὺς Γερμανούς, Βούλγαρους καὶ Ἴταλοὺς κατακτητὲς βγῆκε νικήτρια. Ἡ ΕΠΟΝ γίνηκε καφτὸ μολύβι στὴ καρδιά τοῦ φασιστικοῦ τέρατος.

Μὲ τὴν ἀτρόνταχτη πίστη, τὴν πίστη τῆς νιότης, στὴ νίκη μας, πολεμήσαμε μαζὺ μὲ τὸ λαὸ στὶς πρώτες γραμμὲς τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνα.

Καὶ νικήσαμε.

Νιάτα τῆς Λέσβου.

Μὲ τοὺς ἀγῶνες μας στὴν Ἀγιάσσο. Καλλονή, Ἐρεσό, τὶς παλλαϊκὲς κινητοποιήσεις καὶ στὰ Μπλόκια δείξαμε πὼς εἴμαστε ἀντάξια παιδιὰ τῶν λαϊκῶν ἀγωνιστῶν τοῦ 1821.

Ἐμπρός.

Νὰ κάνουμε τὴ σημερινὴ ἐπέταιο ἀπο-

φασιστικὸ σταθμὸ γιὰ τὴ δημιουργία ὄρων ὁμαλῆς δημοκρατικῆς ἐξέλιξης, γιὰ νὰ συντρίψουμε κάθε φασιστικὸ ἀπομεινάρι, γιὰ τὴ συντριβὴ κάθε προσπάθειας φασιστικῆς δικτατορίας. Γιὰ τὴ δημοκρατία καὶ ἀνεξαρτησία. Ἐνάντια στὶς προσπάθειες τοῦ Γλύξμπουργκ.

Γιὰ τὴ λαοκρατία. Γιὰ μιὰ Ἑλλάδα λεύτερη, ἀκέραια, ἀνεξάρτητη, λαοκρατούμενη μ' ἓναν ἀνώτερο παλλαϊκὸ πολιτισμό. Γιὰ ν' ἀνοικοδομήσουμε τὰ ἐρείπια ποὺ σῶριασαν ἢ τρίχρονη σκλαβιά καὶ οἱ σκοτεινὲς ἐλληνικὲς φασιστικὲς δυνάμεις. Γιὰ τὴ χαρά, τὴ μόρφωση καὶ τὸν πολιτισμό. Μὲ τὴν πλέρια ἐνότητα τῆς νέας γενιάς μέσα στὶς γραμμὲς τῆς ΕΠΟΝ τὰ χτυπήματα μας θάναί πιὸ γερά, πιὸ μαζικά.

Ἡ νίκη εἶναι δική μας.

Ζήτω ἡ 23 τοῦ Φλεβάρη.

» ἡ ΕΠΟΝ

» τὰ νιάτα τῆς Λέσβου.

ΤΟ

ΠΡΟΕΔΡΕΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΝΟΜΟΥ ΤΗΣ ΕΠΟΝ ΛΕΣΒΟΥ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΕΟΛΑΙΑ

ΚΑΤΑ ΤΑ ΔΥΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΝ

Κλείνουν δυό χρόνια από τότες που ιδρύθηκε η Ένιαία Πανελλαδική Οργάνωση Νέων, η ΕΠΟΝ. Η μέρα αυτή χαιρετίζεται από όλκληρο τον Έλληνισμό και ξέχωρα απ' την ελληνική νεολαία εγκάρδια κι ένθουσιώδικα. Κοντά στις άλλες ιστορικές ημερομηνίες κι η 23 του Φλεβάρη βρίσκεται στην πρώτη σειρά. Είναι η μέρα που αποφασίστηκαν οι τύχες της νέας γενιάς της πατρίδας μας. Είναι η μέρα που άνοιξαν στα ελληνικά νιάτα οι δρόμοι για τη λεφτεριά, την πρόοδο, τον πολιτισμό. Είναι η μέρα του έλπιδοφόρου ξεκινήματος της ΕΠΟΝ, του ιστορικού ξεκινήματος για μια λαμπρή κι ένδοξη και μεγαλειώδη πορεία της νέας γενιάς προς τα ωραιότερα ιδανικά, προς τους υψηλότερους σκοπούς. Δυό χρόνια αγώνων, δυό χρόνια θυσιών, δυό χρόνια γόνιμης δράσης, δυό χρόνια δόξας και τιμής κλείνουν σήμερα.

Η ίδρυση της ΕΠΟΝ χαιρετίζεται σαν το μεγαλύτερο νεοελληνικό γεγονός. Και πραγματικά είναι τέτοιο. Τα νιάτα είναι το ζωντανώτερο και το υγιέστερο στοιχείο του Έθνους. Κι άμα τα νιάτα έμειναν όξω απ' τον αγώνα, ο αγώνας θάταν αμφίβολος. Η φλογερή μαχητική πρωτοπορεία από τότες που οργανώθηκε μέσα στη τάξη της ΕΠΟΝ, από τότες που οργανομένη πήρε συνείδηση της αποστολής και της δύναμής της, γέννησε το πιο υπολογίσιμο και το αποτελεσματικώτερο στοιχείο του Έθνικοαπελευθερωτικού αγώνα. Η ΕΠΟΝ είναι η ιστορική συνέχεια του προοδευτικού κινήματος της νεολαίας στην Ελλάδα, σε ανώτερη μορφή.

Για ποιους σκοπούς ξεκίνησε η ΕΠΟΝ, πώς μπόρεσε να ένθουσιάσει και να τραβήξει το σύνολο της Ελληνικής νεολαίας στις γραμμές της, έτσι που σ' ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα ν' απλωθεί παντού σ' όλη τη χώρα μας απ' τον

Έβρο ίσαμε τα Έφτάνησα κι από τη Ροδόπη ίσαμε την Κρήτη; Ο σκοπός της ΕΠΟΝ είναι ο παρακάτω 1) Η έθνικη απελευθέρωση και η πλέρια ανεξαρτησία και ακαιρεότητα της Ελλάδας, με καθημερινό αδιάκοπο αγώνα.

2) Η υπεράσπιση των συμφερόντων και δικαιωμάτων της νέας γενιάς στη ζωή, στη μόρφωση, στον πολιτισμό. 3) Η εξολόθρευση του φασισμού τώρα και στο μέλλον και με οποιαδήποτε μορφή κι αν παρουσιαστεί. Αυτό σημαίνει πώς το έσωτερικό μας καθεστώς θά πηγάξει απ' τη λεφτερή εκδήλωση της κυριαρχικής θέλησης του λαού και της νέας γενιάς. Άκόμα για τη νέα γενιά αυτό σημαίνει ίσα πολιτικά δικαιώματα για τους νέους και νέες που είναι πάνω από 18 χρονών, αφού έχουν ενεργητική συμμετοχή στη ζωή. 4) Ο αγώνας κατά των ιμπεριαλιστικών πολέμων, για την κατοχύρωση της ειρήνης, με βάση την αλληλεγγύη των λαών και των Νεολαιών και την αδερφική συνεργασία τους. και 5) Η ανοικοδόμηση της χώρας μας απ' τα ερείπια του πολέμου και της άξονικής κατοχής, προς το συμφέρο και την ευημερία όλκληρου του πληθυσμού

Αυτοί είναι οι σκοποί της ΕΠΟΝ. Χειροπιαστοί και καθαροί σαν το κρύσταλλο. Μαύτου; τους σκοπούς ξεκίνησε για αυτό ριζοβόλησε και τράνεψε στη χώρα μας, για αυτό κι ένωσε το σύνολο της ελληνικής νεολαίας στις τάξεις της. Η Ένότητα. Νά πια ήταν η πιο απαραίτητη προϋπόθεση του αγώνα μας, και να τί ακριβώς έλλειπε απ' τη νεολαία της Ελλάδας. Οι παλιότερες νεολαιίστικες οργανώσεις χωρίζαν πίοτερο αντί να ένωσουν τα ελληνικά νιάτα. Με τα κόψια ιδανικά πώβαζαν στην νεολαία δε μπόρεσαν κανένα νέο και καμιά νέα να συγκινήσουν και να καταστήσουν. Άπ' την άλλη μεριά και

το χαφιέδικο πνεύμα που επικρατούσε μέσα σαυτές, κι η διαστρέβλωση η κι η όλότελη άδιαφορία των προβλημάτων της νέας γενιάς, η κύρια προσπάθεια για την άμορφωσιά του νέου και της νέας καθώς και η προσπάθεια για μια μονόπλευρη μόρφωση (πουναι χειρότερη απ' την άμορφωσι) η χτηνώδικια στρατοκρατική φασιστική πειθαρχία που προσπαθούσαν να επιβάλουν και το ανήθικο κι αντιδραστικό του περιεχόμενο είχαν ουσιαστικά κουρελιάσει τη νέα γενιά, είχαν σπείρει στην ψυχή των νέων την ήττοπάθεια και την έπιφυλαχτικότητα. Σαυτή την κατάσταση βοήκε κι ο ξενικός ζυγός την ελληνική νεολαία. Διακεκομμένη, προδομένη και δισταχτική. Μα για τον μεγάλο αγώνα του Έθνους χρειαζότανε πριν απ' όλα η ένότητα της νέας γενιάς. Έπρεπε να οργανωθεί η νεολαία. Κι από μια τέτοια έπιταχτική ιστορική ανάγκη δημιουργήθηκε η ΕΠΟΝ. Κι ανταποκρίθηκε όλότελα στο σκοπό της κι ένωσε την ελληνική νιότη στις τάξεις της και την καθοδήγησε στους αγώνες της για τη λεφτεριά και την ανεξαρτησία. Η ένότητα της ελληνικής νεολαίας μέσα στις τάξεις της ΕΠΟΝ είναι Έθνικη. Αντίθετα κάθε προσπάθεια και τάση της αντίδρασης για σχηματισμό άλλων οργανώσεων οποιοδήποτε όνομα κι αν έχουν είναι προσπάθεια που αποβλέπει στη διάσπαση της ελληνικής νεολαίας και την άνετη έπιβολή του φασισμού η του κρυφτοφασισμού στον τόπο μας.

Η συμβολή της ΕΠΟΝ στον απελευθερωτικό αγώνα είναι τεράστια. Κι ο ρόλος της αποφασιστικός. Δεκάδες χιλιάδες οι έπονίτες κι οι έπονίτισσες πήραν τόπλο στο χέρι και κίνησαν για τα βουνά τα ένδοξα ελληνικά βουνά τους προμαχώνες της έθνικης λεφτεριάς κι ανεξαρτησίας. Οι άν-

ταρτοεπονίτες κι' οί ανταρτοεπονίτισσες χτύπησαν θανατηφόρα τὸ ξένο καταχτητή, τσάκισαν ἀποφασιστικά τὰ ντόπια ὄργανά του, πολέμισαν παληκαρίσια τὸ φασισμό κι' ἔβαλαν καὶ στέρωσαν γερὰ τὰ θέμελα μιᾶς δημοκρατίας, μιᾶς Ἑλλάδας λέντερης καὶ λαοκρατούμενης. Στὸ κορúφωμα τοῦ Ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγώνα τὰ νιάτα πρωτοστατοῦν παντοῦ. Στὸ βουνὸ γίνονται οἱ θρυλλικοὶ σταυραητοὶ καὶ τσακίζουν τὸν ὄχτρο. Στὸ χωριὸ οἱ ἐπονίτισσες πλέκουν τὰ ζεστά μάλλινα γιὰ τοὺς ἀντάρτες τῆς ἀπελευθέρωσης, ἐμψυχώνουν καὶ κινητοποιοῦν τὸ λαό, στέκονται ἢ καθοδηγητικὴ δάδα μέσα στὸ σκοτάδι τῆς σκλαβιάς καὶ τῆς τρομοκρατίας. Στὶς πόλεις τὰ ὄργανωμένα νιάτα συνειδητοὶ καὶ φλογεροὶ μαχητὲς ρίχνονται μὲ πίστη κι' ἐνθουσιασμό στὸν ἀγώνα. Κι' ὅταν οἱ οὐνοὶ γυροῦν νὰ στείλουν δούλους στὰ γερμανικὰ κάτεργα ἐργασίας, κι' ὅταν οἱ ντόπιες ὄχεντρες ὑπόγραφαν τὸ διάταγμα τῆς πολιτικῆς ἐπιστράτευσης καὶ τὰ τσιράκια τους — χωροφυλάκοι καὶ χαφιέδες — τοιμάζονταν νάλυσοδέσουν τὰ νιάτα καὶ νὰ τὰ στείλουν ὄξου, ξεσηκώθηκε παντοῦ ἡ νεολαία τῆς Ἑλλάδας καὶ ξεσήκωσε κι' ὀλάκερο τὸν Ἑλληνισμό γιὰ τὴ ματαίωση τῆς ἐπιστράτευσης. Ἱστορικοὶ θὰ μείνουν οἱ μαζικοὶ ἀγῶνες τῆς Ἀθήνας.

Ἡ μάνα θὰ τὸ λέει σὰ θρούλο στὸ παιδί κι' ὁ παποῦς παραμύθι στ' ἀγγόνια του, Μὲ διαδηλώσεις μὲ παλαϊκὲς κινητοποιήσεις καὶ πολύμορφη κι' ἀδιάκοπη πάλη κατόρθωσε τὴν ἀκέρωση τοῦ διατάγματος. Μὰ ὁ ἀγῶνας συνεχίστηκε. Ἀγῶνας γιὰ τὴ λευτεριά, γιὰ τὴν ἐπιβίωση, γιὰ ψομὶ καὶ γιὰ μεροκάματο, ἀγῶνας γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸν πολιτισμό. Δυὸ χρόνια κλείνουν σήμερα. Δυὸ χρόνια ἀδιάκοπων ἀγῶνων σκληρῆς πάλης τῆς νέας γενιᾶς τῆς Ἑλλάδας μας. Τὰ θέματα ποῦ ἔδωσε ἡ ΕΠΟΝ στὰ δυὸ αὐτὰ χρόνια εἶναι πολλά. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀγῶνας τῆς ἦταν μεγάλος. Σὲ δέκα χιλιάδες ὑπολογίζονται οἱ νέοι καὶ οἱ νέες πώπεσαν ἰσρὴ θυσία, στὸν ἀγῶνα ἐνάντια στοὺς καταχτητὲς καὶ

τοὺς προδότες.

Ὁ ἀγῶνας μὲ τοὺς καταχτητὲς τέλιωσε. Οἱ βάρβαροι χτυπημένοι ἀπὸ παντοῦ κυνηγημένη ἀπ' τὴ Νέμεση ἀδειάζαν τὶς καταχτημένες χώρες. Ἐφυγαν οἱ Οὐνοὶ Φασίστες μὰ ἔμειναν τὰ ὄργανά τους παντοῦ. Καὶ στὴν Ἑλλάδα οἱ πεμπτοφαλαγγίτες ἐξακολουθοῦσαν τὸ ἀνομοῦργο τους ἐνάντια στὸν ἑλληνικὸ λαὸ καὶ στὴ νεολαία. Κατω ἀπ' τὴν προστασία τοῦ

ΤΟ ΙΔΑΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

Ὅχι πιά καταχτητικοὶ πόλεμοι καὶ καταστροφὲς καὶ αἱματοκυλίσματα. Στὴ θέση τοῦ φυλετικοῦ μίσους, πρέπει νὰ μπεῖ ἡ ἀδελφικὴ συνεργασία τῶν νεολαίων. Τὰ νειάτα ὅλου τοῦ κόσμου, θὰ ξεριζώσουν τὸ φασισμό, τὸ ὄπλο τῆς πλουτοκρατικῆς ὀλιγαρχίας, γιὰ νὰ βασιλέψει στὸν κόσμο ἡ εἰρήνη.

Ἀπὸ τὴ διακήρυξη τῆς ὀλομέλειας τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου τῆς ΕΠΟΝ.

πρωτοφασιστὴ Γλύξμπουργκ γύρευαν καλὰ καὶ σώνει νὰ ξαναὑποδουλώσουν τὸ λαὸ καὶ τὴ νεολαία στὴ σκλαβιά τοῦ ντόπιου φασισμού. Προστάτη καὶ βοηθὸ στὰ σκοτεινὰ ἔργα τους βοήθην τὸ σύμμαχο Σκόμπι. Κι' ἄρχισαν τὰ γεγονότα τῆς Ἀθήνας. Ἀρχισε ὁ ἀγῶνας τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Πατρίδας μας. Οὔτε τὰ κανόνια τῆς Ἀκρόπολης, οὔτε τὰ ἑκατὸν τόσα πολεμικὰ τοῦ Πειραιᾶ ποῦ βομβάρδιζαν νυχτόμερα τὴν Ἀθήνα, οὔτε τὰ ἀεροπλάνα τῆς Βασιλικῆς Βρετανικῆς ἀεροπορίας, οὔτε τὰ τάνκς κι' οἱ ἀραπάδες, οὔτε οἱ Ἐθνοπροδότες ταγματαλῆτες δὲ μπόρεσαν νὰ λυγίσουν τ' ἀθηναϊκὰ νιάτα.

Ὁ ἀγῶνας τῆς Ἀθήνας μὲ τὶς ἑκατόμβες τῶν ἡρωϊκῶν θυμάτων, στοίχειωσε τὰ θεμέ-

λια μιᾶς ἀνεξάρτητης Ἑλλάδας. Ὁ ἀντίχτυπος τῆς ἡρωϊκῆς πάλης τῆς Ἀθήνας, ἔφταξε παντοῦ. Σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Σ' ὅλο τὸν κόσμο. Ξέχωρα ἢ Ἑλληνικὴ νεολαία παραδειγματίστηκε καὶ μὲ πιότερη ἀποφασιστικότητα ρίχτηκε στὸν πολυποικίλο ἀγῶνα τῆς. Ἡ ἐμψύωση καὶ τὸ κουράγιο ποῦ ἔδωσε ὁ ἀγῶνας τῆς Ἀθήνας εἶναι φανερός. Ἡ χριστουγεννιάτικη ἐποποιία τοῦ νησιοῦ μας εἶναι μιὰ ἀνταπόκριση σ' αὐτόν.

Ἀκόμα ἡ ΕΠΟΝ φρόντισε γιὰ τὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξη τῆς νέας Ἑλληνικῆς γενιᾶς. Παντοῦ ἀνοίχτηκαν σχολεῖα μὲ ἐπονίτες δασκάλους. Καὶ μέσα στὴν κατοχὴ ἡ ΕΠΟΝ πρωτοστάτησε καὶ πέτυχε μὲ διαδηλώσεις καὶ κινητοποιήσεις ν' ἀνοίξουν τὰ σχολεῖα, νὰ δοθοῦν συσσίτια, νὰ ἐξασφαλιστεῖ ἡ μόρφωση τοῦ φτωχοῦ μαθητῆ.

Ἡ ἐκπολιτιστικὴ κίνηση ποῦ ἀνέπτυξε ἡ ΕΠΟΝ σ' ὅλη τὴ χώρα μας εἶναι τεράστια. Παλεύει καὶ τραγουδάει. Αὐτὸ εἶναι τὸ σύνθημα τῆς νέας γενιᾶς. Σύλλογοι ἀθλητικοί, σύλλογοι θεατρικοί, χορωδίες, μαντολινάτες δημιουργήθηκαν παντοῦ.

Ἄλλος τομέας ὅπου δούλεψε ἡ ΕΠΟΝ στὸ δίχρονο διάστημα τῆς ζωῆς τῆς εἶναι καὶ τὸ μικρὸ παιδί. Ὁ ἀγῶνας τῆς ΕΠΟΝ γιὰ τὴν προστασία τοῦ φτωχοῦ ἑλληνοπόουλου εἶναι ἀνυπέροβλος. Παλεύοντας μὲ χίλιες—δυὸ δυσκολίες καὶ κατὰ τὴν κατοχὴ καὶ κατόπι πέτυχε νὰ ἐξασφαλίσει συσσίτια, ἰατρικὴ περίθαλψη μὲ τὰ λαϊκὰ ἰατρεῖα γιὰ τὸ παιδί. Θάταν ἄσκοπο νὰ ἀναφεροῦν ἐδῶ ποῦ καὶ πόσοι σύλλογοι προστασίας τοῦ παιδιοῦ γένηκαν μὲ τὴν πρωτοβουλία τῆς ΕΠΟΝ.

Γιορτάζουμε σήμερα μιὰν ἱστορικὴ ἐπέτειο. Τὴν ἐπέτειο τῆς ἴδρυσης τῆς ΕΠΟΝ. Ὁ καινούργιος χρόνος ποῦ μᾶς ἔρχεται εἶναι κι' αὐτὸς χρόνος ἀγῶνα καὶ σκληρῆς δουλειᾶς. Μὲ τὸ τραγούδι στὰ χεῖλη θὰ προχωρήσουμε. Καὶ θὰ ὀλοκληρώσουμε τὸ μεγάλο ἔργο τῆς ἀνοικοδόμησης τῆς χώρας μας ποῦ ἔχωρα βαρύνει τὴ νέα γενιά.

Τ Α Ν Η Α Τ Α

Μὲ τὴ χρυσὴ τῆς νιότης πανοπλία
τὸ θάρρος, τὴν ὁρμὴ, τὴ λεβεντιὰ
πειᾶμε στὸν ἀγῶνα, στὴ θυσία
γιὰ τὴν Ἑλλάδα, γιὰ τὴ λευτεριά.

Γιὰ μιὰ ζωὴ ἐλεύτερη κι' ὥραια
ἀπλώνουμε τῆς νιότης τὰ φτερά,
μιὰ πλάση ὄνειρευτὴ, μιὰ πλάση ὥραια
τὰ μπράτσα μας νὰ χτίσουν τὰ γερά.

Καμαρωτά, καμαρωτά, χαρούμενα τὰ νιάτα
Σὰν σὲ χορὸ βαδίζουν πάντα ἔμπροσ
Φλόγα, ζωὴ, καὶ θέληση γιομάτα
κι' εἶναι τὸ πέρασμά τους ὅλο φῶς.

Τὰ νιάτα εἴμαστί' ἐμεῖς, τῆς γῆς ἢ ἐλπίδα
ἄλλοι τοῦ π' ἀντικρού μας θὰ σταθεῖ.
Μελίσσι ἀπὸ τὴ κάθε μιὰ πατρίδα
κινᾶμε νὰ λυτρώσουμε τὴ γῆ.

Στὸ φράχτη τῆς σκλαβιάς τὸ πέρασμα μας
μιὰ καταλύτρα θαν' νεροσυρμὴ,
τὸ δίκιο, ἢ λευτεριά γιὰ σύνθημά μας
ποιὸς θὰ μᾶς ἀντικόψει τὴν ὁρμὴ;

Καμαρωτά, καμαρωτά, χαρούμενα τὰ νιάτα
σὰν σὲ χορὸ βαδίζουν πάντα ἔμπροσ,
φλόγα, ζωὴ, καὶ θέληση γιομάτα
κι' εἶναι τὸ πέρασμά τους ὅλο φῶς

Β Β Φ Λ Ε Β Α Ρ Η

Πατρίδα μας σὲ ρήμαξαν βαρβάροι καὶ πολέμοι
Δὲν εἶχες πέτρα στὸ πετρί ἀπάνου στεριωμένη
καὶ τὰ παιδιὰ σου σιόρπια κι ἄρρωστα σοῦ φεύγαν ἕνα-
ἕνα, τῆς πείνας κιτρινόφυλλα, σφαχτὰ τῆς βίας

Ἕνα καὶ στοιχεῖο φερμένο ἀπ' τὸ Βορρῆὰ ἀπὸ πέρα,
ἀφρόκορμη πατρίδα μας, κι ἕνας σιορπιὸς θρεμένος
μέσα στὴ σάρκα σου κρυφά, σοῦ μαύρισαν τὴν ὄψη
καὶ γέμωσε ἡ χώρα μνήματα, χαμοῦ τραγούδια.

Μὰ κάτω ἀπ' τὰ ἐρείπια καὶ βαθειὰ κάτω ἀπ' τὴ στάχτη,
καθὼς τ' ἀδούλωτα περφανοχώρια σου γενῆκαν,
ἐζούσε κάποιος περιστέρι, χρόνια λαβωμένο,
ποῦ πάνω ἀπ' τὰ χαλάσματα αὐγὴ-αὐγὴ πετοῦσε.

Εἰκοσιτρὲς Φλεβάρη.. Σταυραητὸς τὸ περιστέρι..
Ἡ νιότη ὀρθὴ τινάζεται, ξεχύνει τὴ φωτιά της
σὲ πυρκαγιὰ ξεσηκωμοῦ χαρᾶς καὶ Λευτεριὰ καὶ
χέρι-χέρι πλημμυράει τὴ Λεωφόρο τῶν Ἀγώνων.

Εἰκοσιπέντε τοῦ Μαρτιοῦ δεκάξη τ' Ἀπριλίου..
«ὦ, ζήτω Μάρκο Μλότσαρη κι ἐπαναστάτη Ρήγα..
ψωμί ζητοῦμε. Λευτεριὰ καὶ τοῦ λαοῦ τὸ δίκιο..»
Ἄντάρη καὶ κατάρη μυριοπλάνταχτη βογγάει.

Κοράκια ποῦ τρεμοζυγιάζονταν στὰ ματωμένα
κλαριά τοῦ ἀγκυλωτοῦ, χυμοῦν στὴν τιμια νιότη
καὶ τ' ἀτσαλιοῦ τ' ἀκράτου ἀστραπὲς τὴ φωτοζώνουν
καὶ τῆς Λευτεριᾶς ἡ δάφνη ἀνθεῖ ἀπ' ἀνθονέρι αἱμάτου,

Τοῦ τρόμου καὶ τοῦ θάνατου τὰ φίδια τὴ θεριέβουν
καὶ στὶς εἰκοσιδυὸ τοῦ Γιούλη ξεσπάει στὴν Ἀθήνα
Θριαμβευτικὰ κι ἀλύγιστη κι ἀνίκητη Πιλλάδα
Βροντάει : «Βουλγάροι καὶ βάρβαροι ἔξ' ἀπ' τὴν Ἑλλάδα..»

Καὶ στὶς κορφὲς τῆς Πίνδος, τῶν Ἀγράφων, τοῦ Παγγαίου,
γοργὸ τὸ πόδι της πατεῖ, τὸ βόλι της θερίζει,
καὶ κρούσταλλο τὸ γέλιο της κι ὁ λόγος της θεμέλιο
τῆς χώρας καὶ τοῦ νοῦ μας τὰ ρημάδια ἀναγεννοῦνε.

Κι ἀπὸ τὴν Κρήτη ὡς ψηλὰ στὸν Ἑβρο ἀντιλαλοῦσε
ἐπαναστατικὰ ἐμβατήρια ἐνὸς καινούριου κόσμου
δροςάπριλης χαρᾶς, ποῦ γιγαντένιος ἀπ' τὴ μάχη
προχωρεῖ καὶ τραγουδάει Εἰκοσιτρὲς Φλεβάρη..

ΑΝΤΑΙΟΣ

ΤΑ ΝΙΑΤΑ ΤΗΣ ΛΕΣΒΟΣ ΕΣ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Στόν άγώνα τόν σκληρό κι' άνελέητο, πού άγωνίστηκε ή χώρα μας κι' ό άδάμαστος λαός της, ένα όλόκληρο μαρτυρικό μα και δοξασμένο τρίχρονο ενάντια στους καταχτητές και τους προδότες, τά νιάτα στάθηκαν όχι άπλά ή πρωτοπορία τής άκατάβλητης λαϊκής στρατιάς, μα ή φλογισμένη ψυχή τής στρατιάς αυτής, ή ψυχή πού όδηγοῦσε και φώτιζε τίς σκοτεινές στρατες τής πορείας τών σκλάβων. Άνθρωποι άδιάφοροι συγκινήθηκαν άπ' τόν ένθουσιασμό και τή θέρη τής νέας γενιάς, πίστεψαν άπ' τό παράδειγμα τής αυτοθυσίας της στην αναγκαιότητα και τό δίκιο του άγώνα και παρασυρόμενοι άπ' τή φλόγα τών νέων —οί ως τὰ χτες άβουλοι— έγραψαν σελίδες δόξας άφθαστης.

Οί Έλληνικοί αιώνες θα στεφανώσουν μιὰ μέρα τὰ νιάτα τής Ελλάδας. Τό δάφνινο στεφάνι τής νίκης στόν άγώνα για τή λευτεριά άνήκει στη νέα γενιά. Τό κατάκτησε με τήν πάλη της και τό καθαγίασε με τό ίερό της αίμα.

* *

Τά Λεσβιακά νιάτα, μαχητικά και φλογισμένα τόσο όσο και τ' άδέρφια τους τής άλλης Ελλάδας, κάτω άπ' τήν άγρυπνη παρακολούθηση του βάρβαρου καταχτητή και τήν προδοτική δράση τών ανθρώπων πού είχαν πουλήσει συνείδηση και πατρίδα, δούλευαν μυστικά κι' έτοιμάζονταν. Η νεολαία του νησιού μας, καθοδηγημένη άπ' τήν ΕΠΟΝ, περνά γοργά τὰ στάδια μιās ψυχικής εξέλιξης και ώριμότητας. Μαχητικοί κι' ήφαιστειώδης οί ως τὰ χτες άδιάφοροι «καφενόβιοι» νέοι, έμπροστές ψυχών οί πιά ζωντανοί. Ξυπνοῦν τὰ νιάτα τής Λέσβος! Η ύπαρξή τους ένας σίφουνας, μιὰ θύελλα πού σαρώνει. Οί δισταγμοί ξεπεράστηκαν πιά, οί φόβοι κ' οί λα

χτάρες έσβυσαν για πάντα, έγιναν παρελθόν πού πιά δε θα γυρίσει. Οί νέοι τής Λέσβος με τή καθοδήγηση τής ΕΠΟΝ νοιώθουν τό ρόλο τους, ρόλο πρωτοποριακό, στόν άγώνα του λαού για τήν λευτεριά, τήν επιβίωση, τήν προόδό του. Η φλογισμένη έπονίτικη ψυχή μαχητικοποιεί με τήν άδάμαστη μαχητικότητα της τίς μάξες του λαού, πού σηκώνεται σύγκορμος να διεκδικήσει τὰ δικαιώματά του, να περιφρουρήσει τή ζωή και τήν τιμή του. Πρώτοι οί νέοι στους άγώνες τής Έρεσός και του κάμπου τής Καλλονής για τήν επιβίωση κι' είν' οί ίδιοι πάλι πρώτοι στο θοριαμβικό γιορταστικό ξέσπασμα τής λευτεριάς στην Αγιάσο στις 25 του Μάρτη του 44. Βάφτηκε τότες ή χιονισμένη γή άπ' τό άγιο αίμα του ήρωα έπονίτη Στρατή Πασχαλιά πού πληγωμένος πιάστηκε άπ' τό βάρβαρο επιδρομέα κι' άφού βασανίστηκε μήνες όλόκληρους για να προδώσει τόν άγώνα έπεσε άδάμαστος άπ' τὰ βόλια του έχτελεστικού. Ένας ήρωας έπεσε! Μα χίλιες νέες ύπάρξεις όρκίζονταν έ κ δ ί κ η σ η .

Η ΕΠΟΝ πάντα πρώτη, καθοδηγεί και φωτίζει, άνοίγει νέους δρόμους και καμιά θυσία δέν πάει χαμένη. Κάθε προσπάθεια μικρή κάθε μεγάλη θυσία μας φέρνει με τήν καθοδήγηση τής ΕΠΟΝ πιά κοντά στο σκοπό μας: τή χιλιετή κριση λευτεριά τής Ελλάδας.

Όταν οί καταχτητές, ύστερα από ύποδείξεις δικών μας πουλημένων πραχτόρων τους—κινήθηκαν για επιστροφή ή άδάμαστη λεσβιακή νεολαία, οργανωμένη στις γραμμές τής ΕΠΟΝ, ξεσηκώνεται, πάντα σύσσωμη, και διατρανώνει τήν άμετάσπλητη θέληση της να ζήσει. Νικά και στη μάχη αυτή. Οί προδότες κι' οί καταχτητές σκυλιάζουν, αλλάζουν

τρόπο δουλειάς μα ή νέα γενιά άγρυπνη παρακολουθεί και άπαντá όπως πρέπει: Κανέναν νέος στα νεκροταφεία εργασίας του χιτλερικού φασισμού. Κανέναν να μην άλυσοδεθεί στα κάτεργα εργασίας του Γκαϊμπελς!

Λευτεροθήκαμε, έφυγαν οί Ούνοι άπ' τό νησί. Μα χρειάστηκε πολλές φορές ακόμα να αγωνιστούμε για τή λευτεριά μας, για τίς καταχτήσεις μας ενάντια στους ντόπιους βάρβαρους, ενάντια σ' αυτούς πού τους έτρεφε ό άνομος πόθος τής υποδούλωσης του λαού. Άπ' τὰ χαλάσματα και τὰ συντρίμια του φασισμού ή Ελλάδα όλόκληρη είναι μιὰ άπέσπαστη καμμένη έκταση. Μα οί μαύροι άνθρωποι δε μπορούν να νοιώσουν τή λαχτάρα και τους πόθους τής χτυπημένης χώρας. Έτοιμάζονται να χτυπήσουν. Και χτυποῦν όπως αυτοί ξέρουν: ύπουλα και προδοτικά. Στρέφουν ενάντια στο λαό μας τὰ όπλα αυτών πού ήσαν για λευτερωτές τής Ελλάδας. Ο ντόπιος φασισμός χτυπά τήν άδούλωτη Αθήνα και ματοκυλά τό μαρτυρικό λαό της. Μα οί λαοί νικούν, δέν πέφτουν πιά κι' ούτε σκύβουν τό κεφάλι στη βία. Η θουλική μας πρωτεύουσα, ή πατρίδα τής λευτεριάς, αϊμόφυρτη χαροπάλευε, δίπλα σ' αυτήν, τήν ίδια εποχή ή Λέσβος, τό τιμημένο νησί τής λευτεριάς, έγραφε τήν ήρωική της έποποιία «στη Μπλόκια» ενάντια στην άπόβαση τών Μάβρων. Στόν σκληρό αυτό άγώνα ή νέα γενιά, χτυπημένη άπ' τό χιονόνερο και τό ξεροβόρι, με τή ψυχή στα δόντια, παλεύει άγρυπνη, ακούραστη, άφθαστη σε ήρωισμό. Προτάσσει γιμνά στηθια σε πάνοπλο στρατό κι' είναι άποφασισμένη να πέσει αν τό ζητήσει ό άγώνας. Η νέα λεσβιακή γενιά με τόν άγώνα της στα

«Μπλόκια» έγραψε καινούργιες σελίδες δόξας, έξασφάλισε νέους τίτλους τιμής.

* *

Φεύγοντας οί Οὔνοι άπ' τό νησί μας δέν άφησαν μόνο έρεμία και συντριμία, άν κι' έδω ή καταστροφή δέν πήρε την έκταση που είχε πάρει στην άλλη Ελλάδα. Μα οί άνθρώπινες ύπάρξεις που σαραβαλιάστηκαν στα χρόνια της σκλαβιάς κάτω άπ' τή μπότα του κατακτητή είναι άρτίθμητες. Κι' οί γονατισμένες ψυχές έπρεπε να όρθοποδήσουν, να σηκωθούν περήφανες και λεύτερες. Έπρεπε ν' άκούσουν κι' αυτές τό έγερτήριο της λευτεριάς, τό έγερτήριο της νέας ζωής που ζοχονταν. Τα νιάτα του νησιού οίχτηκαν με την ίδια όρμη στη μάχη για τό ψυχικό ξεσκλάβωμα του ὕλα οῦ. Με πάθος αρχίζουν τό βαρύ έργο του ψυχικού ξεσηκωμού. Μηνύματα συγκινητικά φτάνουν άπ' όλο τό νησί. Γιορτές, τραγούδια, ψυχαγωγικές παραστάσεις της ΕΠΟΝ για τή χαρά του λαού, που πονεμένος χρόνια ύπόφερε. Χαρά και πολιτισμένη ζωή είναι τα συνθήματα που κυριαρχούν πάνω σ' όλόκληρη τή Λέσβο. Δουλειά κι' ούτε μιá στιγμή για άνάπαυση.

Αδιάκοπα ή Λεσβιακή νεολαία δημιουργεί. Σήμερα στα περισσότερα χωριά—και στα πιο μικρά ακόμα—θα βρεί κανένας μιá βιβλιοθήκη ή ένα άπλό αναγνωστήριο, μιá έπονίτικη λέσχη νέων ή έναν άθλητικό Σύλλογο. Θ' άκούσει να μιλοῦν για τό σχολειό αναλφάβητων που έκανε ή ΕΠΟΝ ή για τα Λοϊκά Ιατρεία που με έπονίτικη φροντίδα λειτουργοῦν.

Δουλεύει ή Λεσβιακή νιότη έτσι, που λές κι' είν' άκούραστη. Κρύβει μέσα της άνυπολόγιστες δυνάμεις ήθικής άντοχής και ψυχικής ρώμης. Προτοσιαιτεί παντού. Κινείται και με πρωτοβουλία της άνοίγουν τα σχολεία. Ξανααρχίζει ή λειτουργία παιδικών συσσιτίων. Ευπνά τό ενδιαφέρον της κοινωνίας για τό μικρό έλληνόπουλο, που είναι ίσως τό πιο μαρτυρικό, τό πιο μεγάλο θῦμα του πολέμου.

Μά δε σταματά! Έπολογί-

ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΣΚΛΑΒΟΙ

Όχι... Δέν είμαστε μείς σκλάβοι. Στη χώρα της έλευθεριάς δέν έσβησε ό δαυλός, ή φλόγα ανάβει μιás ιερής φωτιάς... Ψηλά σηκώστε τό κεφάλι. Στη χώρα πώζησαν Άκούτες, Άρματολοι, και κλέφτες κι' άλλοι δέν ζοῦν ραγιάδες τρογλοδύτες. Όχι δέν είμαστε μείς σκλάβοι. Άδέροφια ένώστε τις καρδιές.. Τό λέν οί θάλασσοες, οί κίμποι, του Όλύμπου οί βουνόκορφες, Ζάλογγο, Σούλι, Σαλαμίνα. Κι' άν μας ρημάζαν οί Βανδάλοι κι' άν μας έθέρεισεν ή πείνα. είν' ή ψυχή μας άπ' άτσάλι Έμπρός φωτιά βάλτε στα ξύλα.. Νάτ' την ή άνοιξη ζυγώνει... Πάν οί όρδες του νέου Άτίλα, του Καπορέτο οί δολοφόνοι, του Ρώσου ή χώρα άντρειωμένη, του Βύρωνα ζεί ή Άλβιόνα Νά κι' ή Ελλάδα άναστημένη σ' ένα καινούργιο Παρθενώνα...

Μ. ΚΑΛΛΟΝΑΙΟΣ

ζει και τις ύποχρεώσεις που έχει και στον έαυτό της, ή νέα γενιά κι' αρχίζει μιá σημαντική μορφωτική προσπάθεια, μιá προσπάθεια που έχει για σκοπό της να δώσει μιá πολύπλευρη μόρφωση στους νέους, να τους βοηθήσει για τήν κατάκτηση της έσωτερικής των ευτυχίας, Νοιώθει ό έπονίτης πώς ή άνεπαρκής θεωρητική κατάρτιση έχει σαν αναπόφευχτο άποτέλεσμα τήν πρακτική στειρότητα γι' αυτό κι' έντατικά δουλεύει και δουλεύει για τήν έξύψωση του διανοητικού του επιπέδου. Μονάχα άπλή άπαρίθμηση των διαλέξεων και των μορφωτικών μαθημάτων που έγιναν στο νησί μας τό τελευταίο τρίμηνο θάδειχνε γόνιμη δουλειά και στον τομέα αυτό.

Είναι, αλήθεια, δύσκολο να μιλήσει κανείς πλατιά για όλόκληρη τή δράση της ΕΠΟΝ πάνω στο νησί μας γιατί πολλά που έπρεπε να γίνουν ίσως να μην έγιναν ή να μην έγιναν έτσι που έπρεπε να γίνουν.

Όμως ακόμα βρισκόμαστε στην αρχή κι' ή ΕΠΟΝ, ή γεννημένη μέσα στη φωτιά του πολέμου, που άνδρώθηκε και γιγαντώθηκε στης μάχης τους καπνούς, κλείνει στους κόλλους της τα νιάτα και τα οδηγεί σε άγῶνες για τα πιο ψηλά και εϋγενικά ανθρώπινα ιδανικά.

Μπροστά στη νέα γενιά, ξανοίγεται τό μέλλον! Τήν περιμένει ή καινούρια ζωή, τήν χαίρειζει ή λεύτερη, ή χαρούμενη δημιουργική δουλειά, που είναι πηγή πολιτισμού και ευτυχίας.

Κίνησαν οί νέοι δραματιστές μιás λεύτερης και πολιτισμένης Ελλάδας. Θαμποχαράζει γ' αυτός νέα εποχή, καινούριοι δρό-

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΕΑΜ ΛΕΣΒΟΥ

Πάντα πιστεύαμε στο ψυχικό πλοδο και τήν πνευματική άνωτερότητα της Λεσβιακής νέας γενιάς. Στα είκοσι χρόνια της εκπαιδευτικής μας ζωής, ζήσαμε τό δράμα της και παρακολούθησαμε τις άνησυχίες και τα έλπιδοφόρα της φτερουγίσματα έξω και πέρα άπ' τή πνιγερή άτμόσφαιρα, που φαῦλοι κι' άνήθικοι είχαν άπλώσει γύρω της.

Γι' αυτό και δέν μας καταπλήσσει σήμερα ή άσυγκράτητη έξόρμηση της για τή κατάκτηση της νέας ζωής.

Καμαρώνουμε τό θαρραλέο και πιο ζωντανό της τμήμα που, ένσωματωμένο μέσα στην ΕΠΟΝ, πλάι στα φωτισμένα νειάτα της χώρας μας όλόκληρης, με μόχθους και αίμα θεμελιώνει και χτίζει τον κόσμο της χαράς και της προκοπής.

Μ' έμπιστοσύνη άποβλέπουμε σ' αυτήν κι' έχουμε πλέρια τή πεποίθηση πως στις φάλαγγες των πρωτοπόρων δέν θ' άργήσουν να πάρουν θέση κι' όσοι άσυναίσθητα έξακολουθοῦν ακόμα να προσφέρουν τήν νεανική τους όρμη για τήν έξυτηρέτηση κρυφοφασιστικών σκοπών.

ΑΠ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

μοι τους άνοίγονται.

Μ' άγῶνα και τραγούδι οί νέοι θα κατακτήσουν τή ζωή που δικαιωματικά τους άνήκει.

Γ. Β. ΧΑΤΖΗΠΑΥΛΗΣ

ΠΩΣ ΠΟΛΕΜΗΣΑΝ ΤΑ ΝΙΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΥΤΕΡΙΑ ΤΟΥ ΛΑΟΥ ΜΑΣ

ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΑΣ

Ἐπειδὴ ἡ ὀργάνωση τῆς φασιστικῆς προπαγάνδας προσπαθεῖ νὰ δυσφημήσει τὴν τελευταία πανελλήνια ἐξέγερση τοῦ λαοῦ μας, κρίναμε ἀπαραίτητο νὰ παραθέσουμε μερικές σκηνές ἀπ' τὸν τελευταῖο ἀγῶνα τῆς Ἀθήνας, ὅπου ἡ νεολαία μας ἔγραψε λαμπρές σελίδες ὑπερόχου ἡρωισμοῦ γιὰ τὴν πραγματικὴ λευτεριά μας.

Ἐνῶ οἱ ὄλμοι ἔπεφταν βροχὴ στὰ φτωχόσπιτα τῆς Γούβας καὶ τὰ ἐγγλέζικα κανόνια πάνω ἀπ' τὴν Ἀκρόπολη χτυποῦσαν τὶς Ἀνατολικὲς γειτονιὲς τῆς ἡρωϊκῆς Ἀθήνας μας τὸ χωνὶ καλοῦσε τὰ Νιάτα νὰ πάρουν μέρος στὰ ὁδοφράγματα. Εἶναι ἡ ἴδια φωνὴ πού πρὶν ἀπὸ μερικὸς μῆνες καλοῦσε τὰ Νιάτα τῆς Ἀθήνας νὰ πολεμήσουν μετ' τὸν γιουφῆκι, μετ' τὴ χειροβομβίδα τοὺς Γερμανοτσουλιάδες ἐπιδρομεῖς. Τώρα τὸ χωνὶ καλεῖ τὰ Νιάτα νὰ πάρουν μέρος στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴ λευτεριά καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς χώρας μας. Πολεμάει τώρα τὶς μαύρες δυνάμεις τοῦ φασισμοῦ πού μετ' τὴν ἐλαίσχυνη βοήθεια τοῦ Σκόμπυ καὶ τοῦ Λήπερ γυρεύουν νὰ ξαναυποδουλώσουν τὴν χώρα μας στὸ φασισμό.

Ἀπὸ τὴ Λέσχη τῆς ΕΠΟΝ ξεκινᾶνε τὰ παιδιά ἀγῶρια καὶ κοφίτσια γιὰ τὸ ὁδόφραγμα. Στὸ δρόμο τὰ τραγούδια τοὺς ξεσηκώνουν τὸ κόσμο. Ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη ἀντηχεῖ τὸ δίστιχο «Τόχουμε βάλει βαθεῖα μετ' τὴ καρδιά μας λαοκρατία καὶ ὄχι βασιλιά». Τὰ παλικάρια τῆς ΕΠΟΝ μπαίνουν στὸ μέτωπο τῆς δοξασμένης γειτονίας τῆς Ἀθήνας πού γι' αὐτὴν μίλησαν καὶ μιλοῦν σ' ὅλο τὸν κόσμο, στὴν ἀδούλωτη Καισαριανή. Τοὺς χαιρετᾶνε τώρα καθὼς βραδιάζει οἱ ΕΛΑΣίτες μας πού μέρες πολεμάει τοὺς Ἑγγλέζους, τοὺς Ὀρεινοὺς, τοὺς τσολιάδες, τοὺς χωροφύλακες. Ὅλο τὸ χτεσινὸ σκυλλοῖ πού τοὺς πολεμοῦσε μετ' τοὺς Γερμανοὺς τοὺς χτυπάει τώρα μετ' τοὺς Ἑγγλέζους. Μετ' τὴν ὁδηγία τοῦ ΕΛΑΣίτη ἀξιωματικοῦ κοπέλες καὶ παιδιά προχωροῦν στὴ ζώνη τοῦ πυρός ἀπέναντι ἀκριβῶς ἀπὸ τὰ πολυβόλα τῆς Ὀρεινῆς Ταξιαρχίας. Ἐπρεπε νὰ φραχτεῖ ὁ δρόμος. Ἐπρεπε τὸ ὁδόφραγμα νὰ γίνεῖ πλατὺ καὶ γερό. Ἡ δουλειὰ σκληρὴ μὰ χαρούμενη. Οἱ ΕΠΟΝίτισσες τῆς Γούβας ἔδειξαν πὼς ξαίρουν νὰ πεθαίνουν γιὰ τὴ λευτεριά. Ἐνῶ δούλευαν ὥρες ὁ ἐχθρὸς τοὺς πῆρε χαμπάρι καὶ τοὺς χτύπησε μετ' τὸ πολυβόλο. Μὰ ἡ δουλειὰ συνεχίστηκε. Τὸ ὁδόφραγμα ψήλωσε. Τὸ ὁδόφραγμα εἶχε γίνεῖ.

Μιὰ ὥρα μετὰ τὰ μεσάνυχτα τέλειωσε ἡ δουλειὰ. Τὰ παλικάρια τῆς ΕΠΟΝ, φλογεροὶ μαχητὲς τῆς λευτεριάς καὶ τῆς Δημοκρατίας γυρίζουν πίσω σπύτια τοὺς τραγουῶντας «Εἴμαστε μεῖς ἀντάρτες ΕΠΟΝίτες». Τραγουδοῦσε πρώτη μιὰ τραυματισμένη ΕΠΟΝίτισσα.

Ὁ 1ος Λόχος Νεολαίας τοῦ 52ου Συν)τος πῆρε τὴν ἐντολὴ νὰ καταλάβει τὸ χτίριο πού κρατοῦσαν οἱ Ἀραπάδες στὸ Ρέντη. Ἡ ἐπιχείρηση ἦταν δύσκολη. Πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπιχείρηση στὴ πλατεῖα Κοκκινιάς οἱ ἀνταρτοεπονίτες τῶστησαν στὸ γλέντι πού κράτησε ὡς τὸ βράδυ τὶς 8 ἡ ὥρα. Ὁ Λόχος ὕστερα ξεκίνησε γιὰ τὴ μάχη. Ἡ ἐπίθεση κράτησε 1.20 ὥρα. Οἱ ΕΠΟΝίτες μας ὄρμησαν μέσα. Πιάσαν 60 Ἀραπάδες. Ἡ διαταγὴ τοῦ Συντάγματος εἶχε ἐκτελεστεῖ. Οἱ ΕΠΟΝίτες μας γύρισαν τραγουδώντας στὴ βάση τους. Τὸ σύνθημα ΠΟΛΕΜΑΜΕ ΚΑΙ ΤΡΑΓΟΥΔΑΜΕ, γίνεκε πράξη.

Οἱ Ἄγγλοι ὄλο καὶ ζύγωναν. Τὸ τάνκς μούγκριζε. Τὰ ντουβάρια ἔπεφταν. Ἀπ' τὴν ἀντικρυνὴ ταρατίσα, στὸ βάθος τοῦ δρόμου ἓνα πολυβόλο ὄλο καὶ χτυποῦσε... θερίζε... Πάνω κεῖ ἦταν ἓνα παιδί 16 χρονῶ. Κ ὡ σ τ α Ρ ο ὀ σ σ α τ ὸ ν λ έ γ α ν ε. Κυκλωμένος καθὼς ἦταν τὸν κάλεσαν νὰ παραδωθεῖ. Τὸ λεβεντόπαιδο τῆς ΕΠΟΝ τοὺς εἶπε δυὸ λόγια μονάχα: Ο ΕΛΑΣ ΔΕΝ ΠΑΡΑΔΙΝΕΤΑΙ ΠΟΤΕ. Κι' ἐξακολούθησε νὰ θερίζει. Μιὰ ριπὴ τὸν σώρισσε. Στὴν ἀγκαλιά του σφιχτοκρατοῦσε τὸ πολυβόλο του.

Δημήτρης Κανέας, 17 χρονῶν ΕΠΟΝίτης μαχητῆς στίς γραμμὲς τοῦ ΕΛΑΣ. Πολεμάει στὸ μέτωπο τῆς Καισαριανῆς. Πολέμησε τοὺς Γερμανοτσουλιάδες, τώρα πολεμάει καὶ τοὺς νέους ἐπιδρομεῖς. Ἐχει πάρει μέρος σὲ 25 μάχες. Στὴ μάχη τοῦ Χαροκόπου κέρδισε μετ' τὴν παλληκαριά του τ' αὐτόματο πούχει τώρα στὰ χέρια του.

Οἱ Φοιτητὲς μας πάλι πρῶτοι πολεμοῦν στίς πρῶτες γραμμὲς. Ἐνα τάνκς ἀ-

νατίναξαν στὴν ὁδὸ Μπενάκη τὶς πρῶτες μέρες καὶ τώρα τσακίζουν Ἑγγλέζους πού τολμοῦν νὰ ξεμυτίσουν πίσω ἀπ' τὰ μεγαθήρια τοῦ Σκόμπυ στὰ Ἐξάρχεια. Πάνω στὰ ὁδοφράγματα, μετ' τὸ τραγοῦδι στὸ στόμα, ἀντικρύνουν τοὺς σιδερόφρακτους μισθοφόρους. Κι' ἡ γειτονιά ἀναγαλλιάζει ἀπ' τὰ τραγούδια τους. Κι' οἱ δρόμοι ἀντιλαλοῦνε ἀπ' τὰ χωνιά: «Σὰς μιλεῖ ἡ ΕΠΟΝ Σπουδαστῶν». Ξεσηκώνουν τὰ νιάτα. Ἐμψυχώνουν τοὺς πατριῶτες, στέκουνε πάντα λεβέντες.

Σπύρος Σιρναῖος καὶ Νίκος Σκαλκᾶκος ἐπονίτες ἀπὸ τὴ Γούβα. Πέσανε ἡρωϊκὰ προτάσσοντας τὰ στήθια τους στὰ Ἑγγλέζικα τάνκς στὴ μάχη τῆς Πλάκας.

Ἡ μάχη εἶχε ἀνάψει κονιὰ στὴ Σχολὴ Χωροκῆς. Τὰ ἐγγλέζικα τάνκς χτυποῦσαν πάνω στὰ χτίρια, στὰ σπύτια καὶ τὰ γκρομίζαν. Μὰ πίσω ἀπ' τὰ ἐρείπια, πίσω ἀπ' τὴν κάθε πέτρα στεκότανε, βράχος ἀτράνταχτος, κι' ἀπὸ ἓνα ἀνταρτοεπονίτης. Ἐκεῖ πολεμοῦσε καὶ ὁ Ἐπονίτης τοῦ 34ου Συν)τος Βόλγας Μωραΐτης πού κρατοῦσε ἀπ' τὴ θουλικὴ γενιὰ τῶν Κολοκοτρωναίων. Κι' ὅπως ὁ τόπος φλογιζότανε καὶ τράνταζε ἡ γῆς ὄρμησε ὁ Βόλγας, σὰν κεραυνὸς μετ' τὸ δυναμίτη στὰ χέρια, πάνω σ' ἓνα τάνκς. Μιὰ φλόγα πετάχτηκε ἀπ' τὸ τάνκς κι' ἀστράψε ὁ τόπος. Δὲν πρόφτασε νὰ ἰδεῖ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐπίθεσής του ὁ λεβέντης ἀνταρτοεπονίτης γιατί ἔπεσε νεκρός. Πρόφτασαν ὅμως μετ' τὸ χαλασμοὸ νὰ δούν οἱ συνάγωνιστὲς του τὸν ἀφταστο ἡρωισμό του γιὰ νὰ τὸν διηγῶνται ὅπου κι' ἂν βρίσκονται.

Βόλγας ήτανε τὸ ψευδώνυμο τοῦ ἥρωα. Ἔτσι τὸν ξέφουν οἱ συναγωνιστές του. Ἔτσι θὰ μείνει καὶ στὴν ἱστορία.

Στὰ Ταμπούρια οἱ ἀντάρτες μας κατέβηκαν τὴ νύχτα. Τὸ κρύο ἔφτανε στὸ κόκκαλο. Μπήκαν σὲ μιὰ ἐκκλησιά καὶ κάθησαν στὰ στασίδια περιμένοντας τὴ διαταγὴ γιὰ νὰ πάρουν μέρος στὴ μάχη. Μιὰ κοπέλλα ποὺ τοὺς εἶδε τρέχει ἀμέσως καὶ βρίσκει τὸ κόσμο ποὺ ἦτανε στὰ καταφύγια. Μὲ πύρινα λόγια τοὺς καλεῖ ν' ἀνοίξουν τὰ σπίτια τους καὶ νὰ φιλοξενήσουν τοὺς ἐλασίτες μας. Τὰ σπίτια ἀνοίξαν ὅλα σὲ λίγα λεπτά. Στὸ τραπέζι βγῆκε κι' ἡ στερνὴ μπουκιά. Στὰ κρεβάτια στρώθηκαν ζεστὰ σκεπάσματα. Μιὰ γριά ξόδεψε καὶ τὴ στερνὴ κουταλιά τὸ γάλα τοῦ παιδιοῦ της γιὰ νὰ τὸ δώσει στὸν ἐπονίτη ἀντάρτη ποὺ ἦτανε ἄρρωστος.

ΕΠΟΝίτες δυναμιστὲς ἀπὸ τὴν Ν. Ἰωνία πήραν πρωτοπόρο μέρος στὴ μάχη τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς κι' ἀνατινάξαν Ἑγγλέζικα αὐτοκίνητα.

Οἱ δυὸ ΕΠΟΝίτες Τζορμπατζῆς Παντελῆς καὶ Τέμενος Νίκος ἀπ' τὸ Παγκράτι πέρασαν ἀνάμεσα ἀπ' τὰ ἐχθρικά πυρὰ φραγμοῦ μέσα στὸ Ζάπειο πλησίασαν σὲ μικρὴ ἀπόσταση τοὺς χωροφύλακες καὶ τοὺς Ἑγγλέζους καὶ τοὺς ἔτρεψαν σὲ φυγὴ προξενώντας τοὺς μεγάλες ἀπώλειες.

Τ' αἰτόπουλο Σαρῆς ποὺ παίρνει μέρος σὲ τὴ μάχη τοῦ ΕΛΑΣ ὅταν κάποτε βρέθηκε κυκλωμένο ἔριχνε συνεχῆ χειροβομβίδες καὶ τραγουδαῦσε.

Στὶς 18-12-44 οἱ Ἀγγλοα-ραπάδες εἶχαν εἰσχωρήσει στὸ λόφο τοῦ Ἀρδηττοῦ. Ὁ Θεολογῆς ἐπικεφαλῆς τῆς διμοιρίας τοῦ κρατοῦσε τὸ ἀριστερό. Ἡ μάχη κρατοῦσε. Οἱ Ἀγγλοα-ραπάδες χτυποῦσαν μὲ ὅλα τους τὰ ὄπλα. Τὰ παλληκάρια τοῦ ΕΛΑΣ μὲ θυελλώδη ἀντεπίθεση ἄρχισαν νὰ ἐχιοπίζουν τοὺς ἐπιδρομεῖς ἀπὸ τὸ λόφο. Ἐκεῖ καθὼς χυμοῦσε πρῶ-

τος στὴ φωτιά καὶ πίσω μὲ τὴν ἴδια ὀρμὴ πολεμοῦσε κι' ἡ διμοιρία τοῦ ὁ Πάντος δέχτηκε τὸ βόλι ποὺ τὸν ἔρριξε νεκρό... Τὸ λαογέννητο ἥρωα τῆς Γούβας ἐκδικήθηκαν οἱ λεβέντες τοῦ ΕΛΑΣ. Ὁ ἐχθρὸς ντροπιασμένος ἐχτοπίστηκε ἀπὸ τὸ λόφο. Οἱ ρίζες τῶν πεύκων τοῦ Ἀρδηττοῦ ποτίστηκαν μὲ τὸ αἷμα τῶν πολεμιστῶν τῆς λευτεριάς. Οἱ συναγωνιστὲς τοῦ Πάντου, κήδεψαν τὸν ἥρωα στὸν Ἅγιο Ἀρτέμη. Ἡ Νεολαία κι' ὁ Λαὸς τῆς Γούβας ὀρκίστηκαν στὸ νωπὸ μνημὲν τοῦ ἥρωα νὰ πολεμήσουν μὲ πιότερο πείσμα γιὰ τὴ λευτεριά καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τῆς Ἑλλάδας μας.

Πολλοὶ ἐπονίτες πιάστηκαν αἰχμάλωτοι, τραγουδώντας ἐνθουσιώδη τὴ Λαοκρατία, πρᾶμα ποὺ ἐξέπληξε τοὺς Ἀγγλους. Ἐπίσης εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς μάχης τραγουδοῦσαν διάφορα ἀντάρτικα τραγούδια.

16-12. Τρία Ἑγγλέζικα τάνκς κατέβαιναν στὴν ὁδὸ Πειραιῶς. Σκορποῦσαν παντοῦ φωτιά. Εἶχανε στόχο τους τὸ ὁδόφραγμα ποῦ φράζε τὸ δρόμο κοντὰ στὴν λαχαναγορά. Ὁ ΕΛΑΣ πολεμοῦσε στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας. Τὸ ὁδόφραγμα κινδύνευε. Ἡ εἶδηση ἔφτασε σὰν ἀστραπὴ στὰ γραφεῖα τοῦ ΕΑΜ. Βρισκότανε ἐκεῖ ὁ Γιώργος Καραβίδας, γραμματέας τοῦ τμήματος τῆς ΕΠΟΝ Βοτανικοῦ, παλληκάρι 22 χρόνων καὶ φοιτητὴς τῆς Ἀνωτάτης Ἐμπορικῆς. Ὅπως ἦρθε ἡ εἶδηση ἔτσι σὰν ἀστραπὴ ὄρμησε καὶ ὁ ΕΠΟΝίτης. Ἄρταξε στὰ χερία του τὸ δυναμίτη, πήρε μαζί του δυὸ-τρία παιδιά ποὺ βρέθηκαν κοντὰ του κι' ἔτρεξε στὰ ὁδοφράγματα. Τὰ τάνκς χτυποῦσαν καταπάνω του. Μ' αὐτὸς ἀνέβηκε σὲ τὴ πέτρα πάνω στὸ ὁδόφραγμα καὶ πέταξε τοὺς δυναμίτες. Τὰ τάνκς ὑποχώρησαν. Μιὰ σφαῖρα πολυβόλου βρῆκε τὸ Γιώργο Καραβίδα καὶ τὸν ἔρριξε νεκρὸ πάνω στὸ ὁδόφραγμα. Τὸ αἷμα του ἔβαψε τὴ πέτρα μὰ ἡ γειτονιά σώθηκε ἐκείνη τὴ μέρα ἀπ' τοὺς ἐπιδρομεῖς.

Κι' ἓνας ἄλλος ἥρωας τῆς

Νέας Γενιάς, κι' ἓνας ἄλλος λεβέντης τῆς ΕΠΟΝ ἔδωσε τὴ ζωὴ του γιὰ τὴ λευτεριά τῆς πατρίδας, γιὰ τὸν ἀγῶνα τοῦ Λαοῦ...

Στὶς μάχες γιὰ τὴ φυλακὴ Ἀβέρωφ πήραν μέρος καὶ μαχητὲς ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο. Ἡ διμοιρία αὐτὴ εἶχε τοὺς πρώτους νεκροὺς στὴ τελικὴ ἐπίθεση. Ἐσκοτώθηκε ὁ συν. Γιάννης Μιχελόγκωνας ποὺ ἔδειξε τέτοιο ἥρωισμό στὴ μάχη, ποὺ ὅλοι τὸν θαύμαζαν. Ἀκόμα καὶ πεθαίνοντας φώναζε «μπρὸς πάντα μπρὸς».

Τὸ αἰτόπουλο Στράτος Μπαξεβάνης ποὺ πιάστηκε καὶ αὐτὸς αἰχμάλωτος ἦταν γεμιστὴς πολυβόλου σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς μάχης, καὶ δὲ δέχτηκε μὲ κανένα τρόπο νὰ ἐγκαταλείψει τὴ μάχη, παρ' ὅλες τὴς συστάσεις τοῦ κάπετάνιου του, νὰ φύγει ἀπὸ τὴ μάχη καὶ νὰ πάει στὸ σπίτι του.

Ὁ Γρηγόρης Μπάτης 14 χρόνων (Καλογρέζα), αἰτόπουλο κι' αὐτὸς ποὺ διέφυγε τὴν αἰχμαλωσία σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς μάχης χρησιμοποιήθηκε σὰν σύνδεσμος καὶ προμηθευτὴς πυρομαχικῶν καὶ ἔδειξε ἐξαιρετικὸ ἥρωισμό καὶ ἐνθουσιασμό.

Ὁ Διονύσης Μοσχονᾶς ΕΠΟΝίτης ἀπ' τὸ Παγκράτι, καθηλώθηκε μιὰ ὁλόκληρη μέρα μὲ ἄλλους συναγωνιστὲς τοῦ κυκλωμένος. Πολεμοῦσαν συνεχῶς. Τὴν νύχτα μὲ ἔφοδο ἥρωικὴ ἔσπασαν τὸ κλοιὸ κι' ἐνώθηκαν μὲ τὸ λόχο τους.

Ὁ μαχητὴς τοῦ ΕΛΑΣ συν. Σίμος Ἰωαννίδης τοῦ Λόχου τοῦ μηχανικοῦ ἀποκαλεῖται ΒΡΑΧΟΣ ἀπὸ τοὺς συναγωνιστὲς τοῦ Λόχου του, γιὰ τὴ μεγάλη ἀντοχὴ καὶ ἐπιμονὴ στὸν ἀγῶνα. Στὶς 11-12 στὴ μάχη τῆς Σχολῆς Εὐελπίδων τὴν ὥρα ποὺ ἔβαζε δυναμίτη γιὰ ν' ἀνατινάξει κάποιον κτήριο τῆς Σχολῆς εἶδε τρεῖς νὰ κτυποῦν—μέσα ἀπὸ τὴ Σχολὴ μὲ αὐτόματα μιὰ ομάδα ΕΛΑΣιτῶν ποὺ κάναν ἐπίθεση στὴ Σχολή. Στόπευσε ἀμέσως χωρὶς νὰ χάσει καιρὸ καὶ μιὰ ριπὴ τοῦ αὐτομάτου τοὺς καθάρισε καὶ τοὺς τρεῖς.

Ἀργότερα τραυματίστηκε στὸ χερὶ καὶ παρ' ὅλο τὸ τραῦμα του δὲν ἐγκατέλειψε τὸν ἀγῶνα.

Ἡ συν. Ρεγγίνα ἀπὸ τοὺς Ποδαράδες 17 χρόνων ποὺ πολεμοῦσε δ' ὄπλα του ἔδειξε μεγάλο ἥρωισμό. Ὅταν οἱ

Ο ΣΥΝΑΓ. Κ. ΦΡΙΛΙΓΓΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ

Απ' το γνωστό ποιητή συν. Κ. Φριλίγγο ζητήσαμε τις γνώμες του για τη νέα γενιά. Σε στιγμές που η νεολαία μας αναλαμβάνει την πρωτοπορία του αγώνα για τη λευτεριά και τον πολιτισμό με τα συνθήματα της ΕΠΟΝ νομίζουμε ότι η κριτική θα βοηθήσει πολύ τους νέους και θα τους χαρίσει την επίγνωση της ικανότητάς των, που είναι τόσο απαραίτητη για την επιτυχία της προσπάθειας που ανέλαβαν.

Ο συν. Φριλίγγος είχε την κλωσύνη να μ' απαντήσει με το παρακάτω λόγια:

Από την έκδήλωση και τη δράση της σημερινής νεολαίας του νησιού μας δέχεται καμιά αμφιβολία, πώς είμαστε παραπάνου απ' όσο ελπίζαμε ικανοποιημένοι. Έδειξε τέτοια ζωτικότητα, που μ' απάνει να βλέ-

δυναμιστές έκαναν τη δουλειά τους αυτή τους έκαλυπτε με το αυτόματο και τις χειροβομβίδες της. Με μια χειροβομβίδα που έρριξε στη μάχη της Σχολής Ευελπίδων σκοτώθηκαν τρεις Έγγλέζοι.

Μπροστά στη μάντρα της χωροφυλακής στο Μακρυγιάννη 2 ΕΠΟΝίτες μαχητές του ΕΛΑΣ Στυλιανού κι ο Γιώργος Χατζιδάκης από τον Αη-Γιάννη πολεμούσαν απ' τα χαράματα τους χωροφύλακες και τους Έγγλέζους, που τους βοηθούσαν. Μ' αλματα φτάσαν στη μάντρα. Με χειροβομβίδες χτυπάνε κι' ετοιμάζονται για το στεγνό αίμα. Εκεί τους βρίσκει κατάστημα το βόλι. Κι' οι δύο λεβέντες της ΕΠΟΝ πέσανε νεκροί.

Μαρία Μανεράκη 19 χρονών από τον Νέο Κόσμο. Είναι μια ήρωίδα της ΕΠΟΝ που γι' αυτήν μιλάνε σ' όλη την Αθήνα. Μόλις άκουστηκε η πρώτη ντουφεκιά στη γειτονιά της, μόλις μαθεύτηκε πώς τα παλληκάρια του ΕΛΑΣ άρχισαν ξανά τον πόλεμο με τους νέους καταχτητές η Μαρία κατατάχτηκε σαν τραυματιοφορέας. Έτσι στη μάχη του Μακρυγιάννη μέσα σε μια κόλαση φωτιάς την ώρα που όλοι οι τραυματιοφορείς είχαν χτυπηθεί η Μαρία ρίχτηκε στη φωτιά για να πάρει τους τραυματίες. Τα τάνκς σκορπούσαν λάβα. Οι σφαίρες σφύριζαν στο κάθε βήμα της.

πομε μέσα στη συνειδητή και ήρωική της εξόρμηση όχι κάτι το παροδικό και εφήμερο, παρά κάτι που μέσ' απ' αυτά θα βγαύν οι άβριανοί πολίτες και άντρες; συγκροτημένοι και έτοιμοι για το νέο ρυθμό της ζωής που τους περιμένει. Για την ώρα πέρασαν πλείρα στον προορισμό τους. Το μονοπάτι που πήραν σίγουρα θα τους βγάλει στην πιο πλατιά λεωφόρο που όνειρεύτηκαν. Ένα θάθελα να τους πώ: "Όσο τώρα, μέσα στη σημερινή δράση τους κι' αν τους κρατούν άλλες πολιτισμότερες ασχολίες, να βρίσκουν λίγο καιρό ν' ανοίγουν τις καρδιές τους για να περνά από κει και το φως της γνή-

η Είχε φορτωθεί τον ΕΛΑΣίτη στους ώμους της όταν τ βρήκε η σφαίρα. Το αίμα πλημμύρισε το κόρφο της μά η Μαρία είχε μεταφέρει τον τραυματία. Εκεί στο πεδίο της μάχης ξεψύχησε πολεμώντας ως τη στερνή της ώρα με το δικό της τρόπο.

Ο ΕΠΟΝίτης Γιώργος Μουσακίης απ' το Παγκράτι έπεσε πολεμώντας επί κεφαλής της διμοιρίας του. Ανιματώπιση λυσασμένη επίθεση με τάνκς της Ορεινής Ταξιαρχίας. Η διμοιρία του Γιώργου χτυπόισε αλύπητα. Ο Γιώργος πολεμούσε στην πρώτη γραμμή. Τραγουδί και ριπή. Έτσι τον βρήκε ο ένδοξος θάνατος. Μά η διμοιρία του Γιώργου τραγουδώντας συνεχίσε τον πόλεμο με περισσότερο πείσμα για να εκδικηθεί το λεβέντη Διμοιρίτη τους.

Στο λόφο του Άραπη ο άντάρτοεπονίτης μυδραλιόβολητής Φαγανέλλης με πλευροκόπηση του έχθρου έσωσε 60 μαχητές ενώ χτυπιόνταν με λύσσα από δλμους και δύο μυδράλια.

Ο ΕΠΟΝίτης Καλαμπόκης απ' το Παγκράτι ήταν το καμάρι του Λόχου του ο πρώτος συμποταριστής και δυναμιστής του συντάγματος του.

Γιάννης Αύγερινός. Ένας ΕΠΟΝίτης μαχητής που σκοτώθηκε προσπαθώντας να φέρει ένα τραυματία συναγωνιστή του.

σας και ζωογόνας μόρφωσης και πνευματικότητας. Αφτή τη συμπλήρωση τη θεωρώ πολύ έπιταχτική. Ας τη ζητήσουν και θα τη βρούν άμα θελήσουν κι' άμα νιώσουνε από μέσα τους την ανάγκη της. Δέ θέλω να πώ πώς τους λείπει ολότελα. Κάθε άλλο παρακολουθώ μάλιστα με συγκίνηση και σιτοργή τα όσα πασκίζουν να δώσουν και μονάχα τους τα παιδιά μέσα στον κύκλο της πνευματικότητας. Δέν είναι όμως κατά τη γνώμη μου αρκετά. Έγώ την έννοια κάπως πιο συγκροτημένη αφτή την κίνηση πιο πλούσια και πιο καρποφόρα. Να μη καταντά απλή ψυχαγωγία μονάχα παρά να ναι μάθηση και μόρφωση μ' όλη την πλατεία και τη ρεαλιστική σημερινή της μορφή κι' αναβίωση. Όχι μονότονη και μονόπλευρη. Να πλατύνουν τα μαθήματα και τις όμιλίες που τους γίνονται. Να μην περιορίζονται μονάχα στα επίκαιρα θέματα που τους απασχολούν.

Οι νέοι δέν πρέπει να περιμένουν απ' όλους τους μεγαλύτερους και τους γεροντότερους να τους συμπληρώσουν την έλλειψη τους αφτή. Γιατί έτσι απ' αυτούς μεγάλωσαν, γεράσανα πιά. Να ζητήσουν όμως ανάμεσα τους εκείνους που δέ γεράσαν ακόμα ψυχικά. Και θα τους βρούν. Αν διαστάζουν αφτοί να πάνε κοντά τους, να τους τραβήξουν οι νέοι στο στίβο τους για να δείξουν πρώτοι πώς τα νέα άσκιά τους είν' έτοιμα να δεχθούν το παλιό κρασί. Γιατί—τα σχολιά, χρόνια τώρα, την τελευταία όμως προπάντων δικαίαν, αφήσανε χάσμα ανεπανόρθωτο στη μόρφωση των παιδιών. Αμα πώς να χτίσεις άπάνου τους βρίσκεσαι στην ανάγκη, όλο κι' από πιο παρακάτου ν' αρχίσεις.

— Ποιά είναι η γνώμη σας για τη νεολαία της εποχής σας; Πώς μπορεί να συγκριθεί με τη σημερινή;

Πρέπει να μαι λιγάκι διακριτικός. Δέ μπορώ να υποτι-

Η ΕΠΟΝ ΓΙΟΡΤΑΖΕΙ ΤΗ ΔΕΥΤΕΡΗ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟ

Ο ΣΥΝΑΓ. Π. ΓΩΓΟΣ ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ ΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Χαιρετίζω με χαρά και συγκίνηση τα δίχρονα της ήρωϊκής ΕΠΟΝ. Είναι δυο χρόνια περιλάμπρης, εκπολιτιστικής και ένδοξης έθνικης δράσης. Μέσα στους κόλπους της περιέκλεισε και συσπειρώσε όλη την ζωντανή νιότη της Ελλάδας, κι' έθρεψε χιλιάδες ήρωες του έθνικοαπελευθερωτικού αγώνα. Τα νειάτα στο σκληρό αγώνα του "Εθνους και του λαού μας κατά των καταχτητών προσέφεραν τον άδολο ένθουσιασμό και την ασυγκράτητη όρμη και την άγνη πατριωτική έξαρσή των. Πότισαν πλούσια και γόνιμα το δέντρο της λευτεριάς. Η Έλληνική νιότη, κάτω απ' την ένδοξη σημαία της ΕΠΟΝ ανάδειχτηκε αντίξιος κληρονόμος και πιστός συνεχιστής των ήρωϊκών νεοελληνικών παραδόσεων. Και τώρα στους ειρηνικούς, μα επίπονους αγώνες που άναμένουν το "Εθνος και το λαό μας, η ΕΠΟΝ επί κεφαλής της ζωντανής νιότης, με τον αναγεννητικό παλμό που την συνταράσσει και την έξαρση που την παρασέρνει προς ό,τι ύψηλό κι ευγενικό θα δοθεί όλόψυχη και θα ριχτεί όρμητι-

μήσω και τη νεολαία της εποχής μου. Άλλοι καιροί βέβαια άλλα ήθη. Πάντα όμως τα νιάτα είτανε νιάτα. Αν φυσούσε τότες λίβας και τ'άπνιγε δέ φταίνε εκείνα. Αν ή άρρωστη πνευματικότητα είχε κάνει ένα μέρος απ' αυτά να όμφαλοσκοπεί να κυνηγά τα σύννεφα και μέσα κεϊ όμως είχε πάντα την εύρωστη και τη ρωμαλέα πρωτοπορία. Τώρα ή άτμόσφαιρα γέμισε ζωή και αλήθεια, κι' όποιος δέ βλέπει το φώς της και την άκτινοβολία της εκείνος δέν είναι ούτε σημερινός ούτε παλιός νέος. Δέν είναι ούτε γέρος καν.

κά στο στίβο των έθνικων και λαϊκών αγώνων για την λαοκρατία, για την νεοελληνική αναγέννηση και πολιτισμό, για την προκοπή του "Εθνους και του λαού.

Π. ΓΩΓΟΣ

ΤΟ ΑΚΕ ΛΕΣΒΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΜΑΣ

23 Φλεβάρη. Για τα νειάτα της Ελλάδας δέν είναι μιá άπλη έπέτειος. Σπρωγμένη ή νεολαία μας τέσσερα χρόνια απ' τη φασιστική κάμωρα του Μεταξά στην πνευματική άποσύνθεση και την ήθικη έξαχρείωση, σκορπούσε την άπογοήτεψη σε κείνους που στηρίξανε σ' αυτές τις έλπίδες για ένα αγώνα δημιουργικό στη συγκρότηση μιáς κοινωνίας δικαιοσύνης και λευτεριάς.

"Ετσι την βρήκε ή κατάκτηση της πατρίδας: Άφιονισμένη μέσα σε χίμαιρες, χωρίς ιδεολογικό περιεχόμενο. Σκλάβα της άμάθειας δέν ξεχώριζε ούτε τους στοιχειώδικους κοινωνικούς νόμους.

Με πεσμένη την έσωτερική δύναμη της ήθικης αντίστασης σε κάθε χαμηλή πράξη και με προδιάθεση ύποταξης. Μα δέν είχε όλοκληραθεί το έργο της Σχολής Μεταξά που στάθηκε στη χώρα μας πρόδρομος του μεγάλου δασκάλου της ήθικης κατάπτωσης και του έξευτελισμού της έννοιας του ανθρώπου, του έχθρου της ανθρωπότητας όλόκληρης Άδόλφου Χίτλερ. Ο έθνικός και κοινωνικός έξευτελισμός που μάς επέβαλλε ο Χιτλεροφασισμός έύπνησε τον άνθρωπο μέσα μας κι' έσπρωξε όλες τις ήθικες δυνάμεις της χώρας σ' ένα αγώνα σκληρό και δημιουργικό, πρωτόγνωρο στην ιστορία μας, για τη λευτεριά και την κοινωνική αναγέννηση. Η νεολαία μας δέν μπορούσε να μείνει άσυγκίνητη, βρήκε το δρόμο

της και πήρε θέση στη δημιουργία των καινούργιων κόσμων. Στόν αγώνα αυτόν στάθηκε πρωτοπορία του. Έδωκε πολλά θύματα και δείγματα άφθάστου ήρωϊσμού. Τώρα ή νεολαία δέν στέκει σαν έλπίδα μονάχα του λαού μας. Είναι ή ένσάρκωση της βεβαιότητας πως θα τραβήξει το δρόμο για την όλοκλήρωση των πόθων του λαού. Η έπέτειος αυτή είναι ή μέρα της άνάστασης των ιδανικών της νέας Γενιάς μας. Η γέννηση της έλπιδοφόρας πνοής του "Εθνους μας της ΕΠΟΝ.

Για το Άγροτικό Κόμμα
Π. ΚΕΜΕΡΛΗΣ

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ

Δυο χρόνια, βέβαια, δέν ήταν αρκετά για να συλλάβει ή ψυχή της λεσβιακής νιότης όλόκληρο το νόημα της ζωής. Ός τόσο ήταν αρκετά, να την κάνουν να νοιώσει το μεγάλο παλμό της, μέσα στο γιγάντιο έθνικοαπελευθερωτικό αγώνα του έλληνικού λαού.

Χαιρετίζω τα λεσβιακά νιάτα, που δείξανε, σε τουτό τον αγώνα, πόσο μεγάλες έλπίδες μπορούμε να στηρίξουμε πάνω στη γενιά, που θα σηκώσει, αύριο, στόν ώμο της το μέλλον της Πατρίδας πολιτισμένο, πάνσεμον και πανάγαθο.

Θ. ΛΕΥΚΙΑΣ
Γραμμ. του Σ. Κ. Λ.

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΛΑΣ ΛΕΣΒΟΥ

ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ—ΕΠΟΝΙΤΕΣ

"Ηρωες των θρυλικών αγώνων του Έλληνικού λαού. Η γενναιότητα και ή αυτοθυσία σας δέ θα ξεχαστούν ποτέ.

Προσφέρατε πρόθυμα πάντα τους έαυτούς σας στόν άνισο και σκληρό αγώνα και συμβάλατε και σεϊς κατά με-

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟΥ

Πρὶν ἀπὸ μέρες στὴν αἴθουσα τοῦ ΦΟΜ ὁ σγ. Δημ. Κουτρέλλης μίλησε στοὺς ἐπονίτες καὶ τὶς ἐπονίτισσες γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Ρήγα Φεραίου. Ἀφοῦ ἀνέφερε τὴν συγγένεια τῶν ἐπαναστάσεων τῆς Γαλλίας καὶ τῆς Ἑλλάδας, τόνισε τὴν σημασία ποὺ εἶχαν γιὰ τὴν ἑλληνικὴ ἐξέγερση οἱ ἰδέες ποὺ κηρύχθηκαν ἀπὸ τὸν πνευματικὸ τῆς πρωτεργάτη. Ὁ ὁμιλητὴς ἀνέπτυξε ἔπειτα πῶς ὁ Ρήγας κατέστρωσε τὸ σχέδιό του γιὰ τὴν παμβαλκανικὴ ἐξέγερση καὶ τὶς λεπτομέρειες τῆς προσπάθειας νὰ τὸ ἐφαρμόσει. Ὁ Ρήγας ὄνειρεύτηκε νὰ ἀναστήσει τὸ Βυζαντινὸ κράτος καὶ νὰ τὸ θεμελιώσῃ πάνω σὲ δημοκρατικὲς βάσεις. Μὲ τὶς ἰδέες ποὺ τοῦ ἐνέπνευσε ἡ Γαλλικὴ Ἐπανάσταση ζήτησε νὰ ἐνώσει τοὺς ὑποδουλωμένους λαοὺς τῆς Βαλκανικῆς καὶ νὰ ἀποτελέσει Δημοκρατία, ποὺ τὴν ὀνόμασε Ἑλληνικὴ, ἐνῶ σύμφωνα μὲ τὴν μορφή ποὺ θὰ εἶχε, ἔπρεπε νὰ τὴν ὀνομάσει Βαλκανικὴ. Ὁ Ρήγας ἦταν γνήσιο γέννημα τῆς ἐποχῆς του καὶ γι' αὐτὸ ζήτησε τὴν ἐνωση τῶν Βαλκανικῶν λαῶν, ποὺ τὴν ἐπέβαλαν τότε οἱ ἱστορικὲς συνθήκες.

γάλιο μέρος στὴν ἐπιτυχία του, στὴν ἀπελευθέρωση τῆς πολυαγαπημένης καὶ πολυθρύλητης Ἑλλάδας μας.

Τώρα ποὺ τὸ μέλλον εἶναι δικό Σας, διαβάστε, μορφωθῆτε ὅσο μπορεῖτε κι' ἐξακολουθήστε κάτω ἀπ' τὴ λαμπρὴ καθοδήγηση τῆς ΕΠΟΝ τὴν ἴδια δουλειά, ἀκούραστοι καὶ μ' ἀτσαλένια θέληση, γιὰ τὴν πλέρια κι' ὀλοκληρωτικὴ μας νίκη, τὴ νίκη τοῦ λαοῦ μας.

Ο ΕΛΑΣ ΛΕΣΒΟΥ

Ο ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ Κ.Ο.

Χαιρετίζουμε μ' ενθουσιασμό τα διχρονα της ΕΠΟΝ. Δυο χρονια αγωνα νικηφορου προς ολες τις κατευθυνσεις δινουμε στα Ἑλληνικὰ νιάτα—τὴν ἐλπίδα του

Η ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤ. ΚΗΠΟΥ

.... Ὅποτε τελειώσανε τὰ λόγια. Βέβαια τὰ λόγια στὴν ΕΠΟΝ εἶχαν τελειώσει εὐθύς μὲ τὴν ἴδρυσή της, γιὰτὶ ἡ ἴδρυσή της ἦταν ἓνα ἐθνικὸ καθήκον, ἡ πρώτη Ἐθνικὴ πράξη κ' ἡ ἐκτέλεση τοῦ ἱεροῦ χρέους ἀπὸ μέρος τῆς νέας γενιᾶς ἀπέναντι στὴν Πατρίδα καὶ τὴ χώρα μας ποὺ τῆς βάραινε τὰ στήθια καὶ τὸ νοῦ ἡ πικρὴ καὶ μαύρη σκλαβιά. Μὰ δὲν πρόκειται τώρα γι' αὐτό.

Εἶχαμε διαβάσει στὶς ἐφημερίδες ὅτι ὁ δημοτικὸς κήπος τῆς Μυτιλήνης παραχωρήθηκε στὴν ΕΠΟΝ γιὰ νὰ τὸν καλλιεργήσει, νὰ τὸν φροντίσει καὶ νὰ τὸν περιποιηθεῖ.

Καὶ μιὰ Κυριακὴ ἄρχισαν τὴ δουλειά. Ὁ ἔρμος καὶ ἐγκαταλειμένος δημοτικὸς κήπος, ποὺ στεκόνταν σκιάχτρο καὶ ἀραχλός, ποὺ τὸ πράσινό του, τὰ δέντρα του καὶ ἡ ξυλεία του, τὰ ἐμπορευτήκαν στὰ χρόνια τῆς σκλαβιάς, ὁρημαγμένος αὐτὸς τόπος στὴν καρδιά τῆς Μυτιλήνης, ποὺ φαντάζει μέρα καὶ νύχτα ἡ ἐρημιά του ἄγρια, μιὰ Κυριακὴ γιόμισε ἀπ' τοὺς Ἐπονίτες, τὶς φωνὲς τους, τὶς Ἐπονίτισσες, τὰ τραγούδια, τὴ δουλιὰ τους.

Στοὺς πάγκους πεταγμένα τὰ

λαοῦ γιὰ τὸ μέλλον του—αναφερετὰ δικαιώματα πάνω στη ζωὴ καὶ σ' ὅλες τῆς τις ἐκδηλώσεις μέσα στον τοπο μας.

Στελνουμε τοὺς ἐπαναστατικούς μας χαιρετισμούς στην ἀντιφασιστικὴ νεολαία του νησιου μας, π' ἀγωνίστηκε στο πλαγι τοῦ λαοῦ γιὰ τὴ καταχτηση τῆς λευτερίας του. Καὶ στὸ μέλλον ο λαὸς ὅτις προσπάθειες του γιὰ τὴν προκοπή καὶ τὴν ευημερία τῆς χωρᾶς μας, θὰ βρεῖ στὴν ΕΠΟΝ καὶ ὀρητικο καὶ φλογερο ἀγωνιστὴ γιὰ καθὲ προοδο, γιὰ τὴ λευτερία.

Κ. Ο. ΛΕΣΒΟΥ

Η ΕΑ ΧΑΙΡΕΤΙΖΕΙ ΤΑ ΝΕΙΑ ΤΑ

Ἡ Ἐθνικὴ Ἀλληλεγγύη μὲ καμάρι χαιρετίζει τὴν ΕΠΟΝ, ποὺ γιορτάζει τὴ δευτέρου ἐπτειο τῆς ἴδρυσῆς της. Ἀτενίζοντας σήμερα μὲ ἐκπληροποίησὴ τὰ ἠρωικά καὶ λαμπρὰ νιάτα ποὺ γιορτάζουν προσμένει ἀπ' αὐτὰ τὴν προστασία γιὰ τὶς μάνες τῶν θυμάτων τοῦ φασισμού καὶ εἶνε βεβαία πὸς πολὺ σύντομα νὰ στηλώσουν ψηλὰ τὶς λευτεριὲς καὶ τὰ κυριαρχικὰ δικαιώματα τοῦ λαοῦ μας.

Η ΕΑ ΛΕΣΒΟΥ

σακκάκια τους. Ἰδρωμένοι, ἀναμαλλιάρηδες, ροδοκόκκινοι, χαρούμενοι καὶ γελαστοί, τὸ ἓνα πίσω καὶ πλάι στ' ἄλλο τὰ συνεργεῖα, δούλευαν, στέκονταν καὶ περιμέναν σειρᾶ, τραγουδοῦσαν, δούλευαν.

Τί ἦταν αὐτό! ἓνα ξάφνιασμα. Ἴσως πρωτοεἶδατο στὴ Μυτιλήνη. Μιὰ πολύφωνη συμφωνία, ποὺ μὲ τὴν πολύχρωμη στάση καὶ κίνησή της, μὲ τὶς φωνές, τὸ τραγούδι καὶ τὴ δουλιὰ, ἔδενε σὲ ἀπλούς, ἀφελεῖς συνδυασμούς—τέτιους ποὺ ξέρουν νὰ τοὺς καταφέρουν τ' ἀγνά νιάτα—ἀνεπιτήδευτα τὰ μονιασμένα νιάτα τῆς ΕΠΟΝ σ' ἓνα τομέα τῆς ἐκπολιτιστικῆς τῆς δράσης.

Ὁ ἥλιος ἀπὺς σπιθοβουλοῦσε ἀνοιξιάτικος μὲ θερμὸς κραδασμούς μὲς τὸ βαθὺ καταγάλαζο ἄσωστο τοῦ οὐρανοῦ. Μιὰ ἀτμόσφαιρα φωτεινὴ, ἀνάλαφρη καὶ διάφανη. Τὸ χῶμα ὑγρὸ καὶ μουσκεμένο τὸ νύβγαλο γρασιδί. Καὶ τὰ νιάτα ἀκούραστα δουλεύουν, σκάβουν. Εὐχάριστα μυρίζε, σκούφο τὸ σκαμμένο χῶμα καὶ τὰ νεανικά χέρια σβέλτα σκάβουν, ἰσιώνουν, τραβοῦν τὸ ῥάμα, σχεδιάζουν τὰ παρτέρια. Κάθε Κυριακὴ ποὺ εἶναι ὅλοι τους ἔγκαρφοι ἀρχίζουν τὴ δουλιὰ. Τὰ συνεργεῖα ἔτοιμα. Τὰ συνεργεῖα ἐπ' ὤμου καὶ ἡ δουλιὰ προχωρεῖ. Πέσο στὴν προκομαῖα μπορεῖς νὰ δεῖς τοὺς ἄχαρους καὶ ἀργόσχολους νέους μὲ τὴν ὑψηλὴ ἀκαταδεξία καὶ τὴν περιφρονητικὴ ματιὰ, ποὺ οἰχνουν ἀπὸ ἀριστοκρατικὴ συγκατάβαση σ' αὐτὴν ἐδῶ τὴ γωνιά, ὅπου πάλλεται ἡ δημιουργικὴ πνοὴ τῆς ΕΠΟΝ, ποὺ βάνει τὴ σφραγίδα τῆς. Ἐκεῖνοι σέρνουν ἐκεῖ ἀργὰ τὰ βήματά τους, στὴ λιακάδα καὶ βιγλίζουν γαλίφικα τὰ θηλυκά, ποὺ νερκισσεύονται μὲ αὐταρέσκεια καὶ ματαιοδοξία.

Ἐδῶ τὰ συνεργεῖα ἰδρωκοποῦν ἀπὸ τὴν κίνηση, τὴν ἐνταση καὶ τὴ δουλιὰ πρῶνει τὸ αἷμα. Χαίρονται τὴν προσπάθειά τους μ' ἐυγενικὴν ἀμύλλα, σεμνὰ καὶ χωρὶς περιαντολογίες.

—Συναγωνιστή! συναγωνίστρια! δὸς ἐδῶ ἐμένα! κορυάστηρες!

Μὰ ποῦ πᾶει ὁ κόσμος παρέες παρέες, πίσω ἀπ' τὸν πλατὺ δρόμο; Γιατὶ κοιτᾶει μὲ ἄδουλο καμάρι καὶ περηφάνεια καὶ μ' ἐρωτηματικὰ βλέμματα τοὺς νέους μας ἐδῶ;

Ἄ, βέβαια, εἶναι Κυριακὴ 11 Φλεβάρη καὶ ὁ συν. Κ. Φοιτῆγος ἔχει διάλεξη στὸν «Ὀρφέα». Καὶ ὁ κόσμος τραβάει κατὰ κεῖ νὰ πιάσει θέση. Καὶ ἡ σάλλα γεμίζει...

Φορβάδικα μόλις πῆγαινε νὰρχίσει ὁ ὁμιλητὴς, μπουκαρε μέσα ἓνα μπουλόκι ἀταχτο, ἀσύνταχτο, ὀδημητικά. Πῶς εἶν' αὐτοὶ οἱ ἀδιάκριτοι ποῦρχονται ἐστὶ τέτιαν ὦρα; Ἀναρωτᾶται ὁ κόσμος καὶ ἀνασηκάνεται νὰ ἰδεῖ.

Ἦταν αὐτοὶ! Ἡ ΕΠΟΝ. Στὶς 11 ὦρα παρήτησα τὴ δουλιὰ τους καὶ ἦσαν κατ' εὐθειαν, σχοτισμένοι, λαχανιασμένοι, ἰδρωμένοι μὲ ξαναμμένα μάγουλα μὲ λαμπρὲς ματιές, μὲ τὶς φλέβες τους τανυόμενες,

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ Φ. Ο. Μ.

ΤΟ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΡΙΟ

Οι έργασίες για την λειτουργία της Δημοτικής Βιβλιοθήκης βρίσκονται στο τέλος. Η όριστική εγκατάσταση θα γίνει στην τωρινή Λέσχη του ΕΛΑΣ. Προσωρινά όμως θα λειτουργήσει ένα πρόχειρο αναγνωστήριο σε μία μικρή αίθουσα του ΦΟΜ, που έτοιμάζεται. Τον πυρήνα αυτού του Αναγνωστήριου αποτέλεσαν μερικοί από τους πιο προσιτούς γ.α. το κοινό τόμους της βιβλιοθήκης Βερναρδάκη και αρκετά από τη βιβλιοθήκη του Δήμου, που σχηματίστηκε πριν από χρόνια. Τα βιβλία αυτά είναι ελάχιστα φυσικά μπροστά στις σημερινές απαιτήσεις. Πεντακόσοι—έξακόσοι τόμοι δέ μπορούν να εξυπηρετήσουν τα διάφορα ενδιαφέροντα της νεολαίας και των διανοουμένων και μάλιστα όταν η λογοτεχνία αντιπροσωπεύεται ελάχιστα. Ένω σε κάθε βιβλιοθήκη προσιτή στο μεγάλο κοινό, την πρώτη θέση πρέπει να χει η νεοελληνική και παγκόσμια λογοτεχνία και ύστερα νάρχεται ή επιστήμη, ή φιλο

που κελαιδοῦσαν ἀπ' τὴν ὑπερένταση τὸ τραγοῦδι τῆς ζωῆς, στὸ ρυθμὸ ἀκαμίας καὶ ἀκατάβλητης νιότης. Μπουκάρισαν μέσα νὰ προφθάσουν. Καὶ νιώσαμε καὶ δῶ τὸν παλμὸ καὶ τὸν πόθο τους πὺ χτυποῦσε πλάι μας σφιχτός, γιὰ δουλιὰ καὶ μόρφωση.

Σιγὰ σιγὰ πιά, τοὺς ἀπορρόφησεν ἡ σάλλα καὶ κατακάθισαν. Μὰ τοὺς ἀκουγες πὺ ἀνάσαιναν, ὡς καὶ τὰ κορμιά τους ἀπὸ κάθε τους πόρο. Ἡ ζωὴ, ἡ λεβεντιά καὶ ἡ νιότη ἀχνίζαν, θαρρεῖς, στοὺς ξαναμένους αὐτοὺς νέους.

— Ἄν εἴραστε τόσο νέοι καὶ μεῖς καὶ τόσο ζωντανοί, εἶπε ἕνας θερμός, πιστός καὶ ἐνθουσιώδης συναγωνιστής, θάπρεπε νὰ χαιροῦνται ἡ σάλλα ὄρθια, μὲ χειροκροτήματα τὸ ἔμπα τους. Τάχα δὲν τὸ ἀξίζουν;

— Μὰ δὲν πᾶμε μεῖς, συναγωνιστή, τὸν ἀντίσκοπε ἕνας Ἐπονίτης, γιὰ ἐπίδειξη καὶ θεατρονισμούς. Διψᾶμε μόρφωση καὶ πολιτισμὸ. Καυγόμεστε ἀπ' τὴ δημιουργικὴ φλόγα τῆς ζωῆς μας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, πὺ λαχτάραει μὲς τὴ δράση μας. Παλεύω καὶ τραγουδάω εἶναι τὸ σύνθημά μας.

Κ' ὁμως καὶ οἱ δύο τους ἔχουνε δίκιο.

σοφία, ἡ τέχνη καὶ τὰ διάφορα σπάνια βιβλία. Μὰ τὸ ἀναγνωστήριο βρίσκεται στὴν ἀρχή, σχεδὸν δὲν ἀνοίξε ἀκόμα. Πέρασαν τόσα χρόνια πνευματικῆς κίνησης στὴ Μυτιλήνη καὶ δὲν ἔγινε δυνατὸ νὰ μποῦν τὰ θεμέλια ἔστω καὶ ἑνὸς πρόχειρου ἀναγνωστήριου σὰν τῆς Ἀγιάσσοις π.χ. Σὴ μερὰ γίνεται ἕνα μεγάλο βήμα, ἕνας ἱστορικὸς σταθμὸς γιὰ τὸν πολιτισμὸ τῆς πόλης μας.

Γιατὶ, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ αὐτὴ θὰ ἐξαρτηθεῖ καὶ ὁ πλουτισμὸς τῆς. Οἱ ἀνάγκες τῶν ἐπιστημόνων, τὰ ἐνδιαφέροντα τῶν νέων καὶ τῶν διανοουμένων θὰ γεννήσουν ἀσφαλῶς μιὰ κίνηση γύρω ἀπὸ τὴ βιβλιοθήκη καὶ θὰ ὑπάρξουν ἄνθρωποι, πὺ θὰ θελήσουν νὰ βοηθήσουν στὴ συμπλήρωσή της. Ἐνω χωρὶς ἕνα πρόχειρο ἀναγνωστήριο δὲ μπορεῖ ποτέ νὰ δεῖ κανένας τίς ἐλλείψεις καὶ τὴ φτώχεια τῆς.

“Ὅ,τι κι' ἂν εἶναι ὁμως, τὸ προσωρινὸ αὐτὸ ἀναγνωστήριο θὰ μᾶς βοηθήσει πολὺ. Θὰ μποροῦμε νὰ συμβουλευτοῦμε πρόχειρὰ τὴν Ἐγκυκλοπαίδεια, ἕνα λεξικὸ καλὸ γιὰ τὴν ἀρχαία καὶ τίς ξένες γλώσσες, θὰ μποροῦμε νὰ διαβάσουμε κάτι πὺ δὲν τὸ ἔχουμε στὸ σπίτι μας καὶ σύγχρονα θὰ ἀποτελέσει μιὰ γωνιά, ὅπου θὰ καταφεύγουν οἱ νέοι πὺ δὲν θέλουν νὰ χάνουν τὸν καιρὸ τους σιὰ χαρτιά καὶ σις φλυαρίες τῶν καφενειῶν.

“G. F. P.”

Τὸ θεατρικὸ τμήμα τοῦ ΦΟΜ ἄρχισε τίς προετοιμασίες γιὰ τὸ ἀνέβασμα τοῦ τρίπρακτου δράματος «Γκὲ-Ἐφ-Πὲ» πὺ ἔγραψε ὁ συναγ. Στρατῆς Παπανικόλας. Τὴν σκηνοθεσία τοῦ ἔργου ἀνέλαβε ὁ συναγ. Στρατῆς Παρασκευαΐδης. Τὸ G.F.P. θὰ σκηνογραφήσει ὁ συναγ. Τάκης Ἐλευθεριάδης.

Η Γ. ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ ΤΟΥ ΦΟΜ

Τὸ μουσικὸ τμήμα τοῦ ΦΟΜ δίνει τὴν βδομάδα αὐτὴ τὴν τρίτη μουσικὴ του βραδιά. Σ' αὐτὴν λαβαίνουν μέρος οἱ ἀδελφὲς Σωτηριάδου, ἡ δὲ δα' Ἀθ. Τζιωρτζίδου, ὁ πιανίστας κ. Ἄντωβικ, χορωδία ἀπὸ 35 ἄτομα, μαντολινάτα ἀπὸ 17 ὄργανα, κ. ἄ. Ἄπὸ τὸ πρόγραμμα τῆς βραδιάς σημειώνουμε τὸ «Θάνατο τοῦ Βόριδα» ἀπὸ τὴν ὄπερα Βόρις Γκύντουνώφ, πὺ ἐκτελεῖ μικτὴ χορωδία, «Καράβιν ἐν ἀπὸ τὴν Χιόν», (χορωδία), «Μινουέτο» Μπετόβεν (μαντολινάτα) σόλο πιάνο τοῦ κ. Ἄντωβικ, «Τὸ ρόδο» Λαμπελέτ (χορωδία) κλπ.

Η ΔΙΑΛΕΞΗ ΤΟΥ σγ. ΦΡΙΛΙΓΓΟΥ

Τὴν περασμένη Κυριακή, 11 τοῦ Φλεβάρη ἔγινε στὸν «Ὀρφέα» μπροστὰ σὲ πλῆθος κόσμου, πὺ εἶχε γεμίσει ἀσφυχτικὰ τὴν αίθουσα, ἡ διάλεξη τοῦ σγ. Κώστα Φριλίγγου γιὰ τὸν ποιητὴ Κώστα Βάρναλη. Τὴ διάλεξη τὴν ὀργάνωσε ὁ ΦΟΜ.

Ὁ ὁμιλητὴς στὸ πρῶτο μέρος τῆς ὁμιλίας του ἐξέτασε τὴν ποίηση τοῦ Βάρναλη ὅπως παρουσιάστηκε πρὶν ἀπὸ τὴν ἔκδοση τοῦ σημαντικοῦ ἔργου του «Τὸ φῶς πὺ καίει». Στὴν ποίηση αὐτὴ ἐκδηλώνεται ἡ ἐπαναστατικὴ τάση τοῦ Βάρναλη, ἡ ρεαλιστικὴ καὶ βαθειὰ ἀνθρωπιστικὴ. Πολὺ ὠραῖα τῶδειξε αὐτὸ ὁ σγ. Φριλίγγος σὲ δύο ποιήματα πὺ διάβασε.

Τὸ δεύτερο μέρος τῆς διάλεξης ἀφιερώθηκε στὴν ἀνάλυση τοῦ συνθετικοῦ ἔργου «Τὸ φῶς πὺ καίει». Ἦταν τὸ καλλίτερο μέρος τῆς ἐργασίας τοῦ ὁμιλητῆ, γεμάτο ἀπὸ παρατηρήσεις πολὺ στοχαστικὲς γιὰ τὴν ποίηση γενικὰ καὶ γιὰ τὸ ἔργο τοῦ Βάρναλη εἰδικὰ. Ἡ διάλεξη δὲν ἐξέτασε τὸν ποιητὴ ἀπὸ ὀρισμένη πλευρὰ. Εἶχε σκοπὸ νὰ παρουσιάσει, νὰ ἀναλύσει καὶ νὰ ἐρμηνεύσει τὸ ἔργο τοῦ Βάρναλη καὶ ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀποψη ἐπέτυχε ἀπό-

Η ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΟΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

Η χορωδία και η μαντολινάτα της 1ης ομάδας του νότιου τομέα ΕΠΟΝ έλαβαν μέρος στο πρόγραμμα του ραδιοφωνικού σταθμού ΕΑΜ Λέσβου το βράδυ της 18 του Φλεβάρη.

**

Η δεύτερη ομάδα του νότιου τομέα της ΕΠΟΝ έδωσε στις 18 Φλεβάρη γιορτή με 2 σκέτες, τραγούδια και ποιήματα. Η γιορτή ξαναδόθηκε στις 21 του Φλεβάρη στο Νοσοκομείο.

λυτα. Γιατί νομίζουμε, πώς δεν υπάρχει κανένας που να μην κατάλαβε την ανάλυση του έργου του ποιητή έστω κι' αν δεν τον διάβασε ποτέ στη ζωή του. Γιατί ο όμιλητής κόντ'α στις παρατηρήσεις του και τ'α συμπεράσματά του ανάφερε πάρα πολλά κομμάτια του έργου.

Στο τρίτο μέρος έγινε ανάλυση του μεγάλου, επίσης συνθετικού έργου « Σκλάβοι πολιορκημένοι ». Το μέρος αυτό εΐταν σχετικά πολύ σύντομο κι' αυτό βέβαια εξηγείται από τη διεξοδική ανάλυση που έγινε για « Το φως που καίει ». Εκεί ο όμιλητής παρουσίασε δλη την κοσμοθεωρία του Βάρναλη, την υλιστική, ρεαλιστική, αντιδραστική και ανθρωπιστική, που εξακολουθεί φυσικά να κατευθύνει και όλο το δεύτερο έργο του, τους « Σκλάβους Πολιορκημένους ».

Με τις Κυριακάτικες αυτές διαλέξεις που οργανώνει ο ΦΟΜ (το έκπολιτιστικό τμήμα της ΕΠΟΝ με τη βοήθεια των διανοουμένων), κάνει μια πολύ ωραία προσπάθεια. Δίνεται η ευκαιρία να εξεταστούν οι ποιητές και οι λογοτέχνες με το καινούριο πνεύμα. Κι' αυτό πρέπει να γίνει και στο μέλλον.

Έτσι στην πνευματική ατμόσφαιρα της Μυτιλήνης θα μπει και θα γίνει συνείδηση ή μέθοδος, που πρέπει να εξετάζονται τα έργα της τέχνης.

Η ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΕΠΟΝ

Η Μαθητική ΕΠΟΝ ύστερ' απ' τις παραστάσεις που δώσε δώ, ξανάδωσε σε τρία χωριά μας τη θεατρική της βραδιά, χαρίζοντας στους κατοίκους της μερικές ευθυμίες κι' ευχάριστες στιγμές.

Το « τουρνέ » αυτό των Μαθητών της ΕΠΟΝ ήταν σύγχρονα κι' εκδρομή τους στα όμορφα κεφαλοχώρια της κεντρικής Λέσβου, στην Αγία Παρασκευή, στην Καλλονή και στην Πέτρα.

Για πρώτη φορά η Μαθητική ΕΠΟΝ έπαιξε στην Αγία Παρασκευή στις 3 του Φλεβάρη στην αίθουσα της Λέσχης της ΕΠΟΝ. Η έτοιμη σκηνούλα της Λέσχης διηκούλυνε πολύ τους μαθητές κι' η παράσταση δόθηκε το απόγευμα του προπερασμένου Σαββάτου. Το πρόγραμμα απαριζόταν απ' τ'α ίδια κομμάτια αυτά που παίχτηκε κι' εδώ, εκτός απ' το παίξιμο πιάνου. Επίσης απαγγέθηκαν ποιήματα και παίχτηκε κι' ένα σκέτες εκτός προγράμματος.

Αν και η μέρα ήταν εργάσιμη, η αίθουσα ήταν γεμάτη κι' ο κόσμος έμεινε πολύ ευχάριστος απ' το παίξιμο των μαθητών. Την προηγούμενη μέρα ο σγ. Τ. Κουτρούλης της Μαθητικής ΕΠΟΝ έκανε τη διαλέξη του « Ρήγας Φεραίος » που την παρακολούθησε πολύς κόσμος ΕΠΟΝίτες και μη, και καταχειροκρότησαν τον όμιλητή. Στις 4 του Φλεβάρη η Μαθητική ΕΠΟΝ ξανάπαιξε στην Καλλονή στο Δημοτικό σχολείο του χωριού. Έδώ εκτός απ' το προηγούμενο πρόγραμμα παίχτηκε επί πλέον κι' άλλο ένα επίκαιρο σκέτες « Το πολεμικό Ειρηνοδικείο » που είχε μεγάλη επιτυχία. Γενικά στην Καλλονή η επιτυχία της παράστασης ήταν πολύ μεγάλη κι' ο κόσμος έμεινε κατευχαριστημένος απ' το παίξιμο των παιδιών και ήθελε να τους κρατήσει να ξαναπαίξουν.

Για τελευταία φορά η Μαθητική ΕΠΟΝ έδωσε την παράστασή της στην Πέτρα στις 5 του Φλεβάρη. Έδώ οι μαθητές είχαν ν' αντιμετωπίσουν πολλές δυσκολίες γιατί έπρεπε να δημιουργήσουν σκηνή απ' το μηδέν. Χάρη όμως στο ζήλο κι' εργατικότητα του τεχνικού συνεργείου κυρίως, οι δυσκολίες ξεπεράστηκαν και η παράσταση δόθηκε το βράδυ της Δευτέρας 6 του Φλεβάρη.

Κι' εδώ η επιτυχία ήταν πολύ μεγάλη και η αίθουσα ήταν ασφυκτικά γεμάτη. Ο κόσμος εκδήλωνε την ευχαρίστηση του με ατέλειωτα χειροκροτήματα κι' επεφημίες.

Και στα τρία χωριά, γενικά, η παράσταση της Μαθητικής ΕΠΟΝ με τ'α καινούρια, επίκαιρα κι' έξυπνα σκέτες είχε μεγάλη επιτυχία και προκάλεσε τις ζωνρές επιδοκίμασιες των θεατών.

Τ'α ποσά που εισπράχτηκαν διατέθηκαν για την ΕΠΟΝ κάθε χωριού.

Ο κόσμος και τ'α νιάτα των χω-

ΣΥΝΤΟΜΑ

— Ο συναγ. Όμηρος Κοντούλης μίλησε τελευταία στους Έπονίτες για τους τελευταίους αγώνες του ελληνικού λαού.

— Το Σάββατο 10 του Φλεβάρη ο συναγ. Τάκης Αμπατζής μίλησε στην αίθουσα του ΦΟΜ για την Τουρκική Δημοκρατία.

— Την Κυριακή 18 του Φλεβάρη ο συναγ. Βασίλης Αρχοντίδης έκανε ανακοίνωση στον « Όρφέα » για την « Χιτλερική Γερμανία » σύμφωνα με τις αφηγήσεις ενός Γερμανού αντιφασίστα.

— Στις 15 του Φλεβάρη ο συναγ. Τάκης Παπαθανασίου μίλησε στους συναγωνιστές του για την Αμερικάνικη επανάσταση.

Η ΛΕΣΧΗ ΤΟΥ ΒΟΡ. ΤΟΜΕΑ

Αναδιοργανώθηκε τελευταία η Λέσχη του βόρειου τομέα της ΕΠΟΝ, η οποία πλουτίστηκε με ραδιοφωνο, πιγκ-πόγκ και διάφορα παιχνίδια για ψυχαγωγία των συναγωνιστών.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ Β' ΟΜΑΔΑΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

Τ'α συνεργεία Υγείας και Παιδείας της δεύτερης ομάδας του βόρειου τομέα ύστερα από ένα έρανο που έκαναν μάζεψαν λίγα (σχετικά με τον μεγάλο αριθμό των φτωχών παιδιών των συνοικιών των) πράγματα και όργανωσαν το περασμένο μήνα μια γιορτούλα. Σε 35 από τ'α 90 παιδάκια που παρευρέθηκαν έδωσαν από ένα ρούχο, σ'α άλλα δέ από ένα δεματάκι σόκα και ένα ζευγάρι κάλτσες. Την γιορτή παρακολούθησαν και οι μητέρες των παιδιών.

ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΕΑ. ΚΑΙ ΕΤΑ Α' ΟΜΑΔΑΣ ΤΟΥ ΝΟΤΙΟΥ ΤΟΜΕΑ

Τ'α συνεργεία ΕΑ και ΕΤΑ της πρώτης ομάδας του νότιου τομέα αφού έστειλαν στις τελευταίες κινητοποιήσεις αρκετούς τραυματιοφόρους, νοσοκόμους και βοηθούς μάχιών, μοίρασαν σε διάφορες οικογένειες μαλλί για να μπλεχτούν πουλόβερ για ανιάρες.

οιων έδειξαν τη μεγαλύτερη φιλοξενία και στοργή στους μαθητές, που βρέθηκαν σε περιβάλλον όμοιο με τ'α σπίτια τους.